

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXIII Kaina 35 c.

TREČIADIENIS – WEDNESDAY, GEGUŽĖ – MAY 20, 1992

Nr. 98

Okupacinės kariuomenės siautėjimas

Antradienio žinios iš Lietuvos

Vilnius. Gegužės 19 d. (Elta) — Rusijos kariuomenės dalies, dislokuotos šalia Marijampolės, vadas pareiškė Lietuvos Krašto apsaugos ministerijos Marijampolės komendantui, kad po Lietuvos teritoriją važinės okupacinės kariuomenės automobilių kolonos su ginkluota apsauga. Sovietų kariškis pagrasino, kad jie neklausys Krašto apsaugos pareigūnų nurodymų ir priešins jiems. Panašų ultimatumą gavo ir Kauno komendantas.

Vytautas Landsbergis Švedijoje

Gegužės 18-ąją trumpam į Stokholmą išvyko Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis. Jis susitiko su Švedijos premjeru Carl Bildt, socialdemokratų partijos lyderiu Ingvar Carlsson, kitais politikais. Vytautui Landsbergiui įteikta Švedijos muzikos akademijos premija. Ji skiriama Lietuvos muzikinės kultūros plėtojimui, kompozitorių autorines teises ginančių organizacijų kūrimui. Šiandien po pietų Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas grįžta į Lietuvą.

Sulaikytas Algis Klimaitis

Lietuvos Respublikos generalinis prokuroras Artūras Paulauskas pranešė, kad 1992 metų gegužės 14 dieną Lietuvos generalinėje prokuratūroje, remiantis surinkta medžiaga dėl vadinanamojo KGB agento „Kliugero“ nusikalstamų veiksmų, numatytų Lietuvos Respublikos baudžiamojame kodekse 63 straipsnio 2 dalyje (šnipinėjimas) iškelta baudžiamoji byla. Gegužės 18-ąją į prokuratūrą buvo iškviestas buvęs Europarlamentu Baltų intergrupės patarėjas, prekybos atstovybės „Litkommerz“ valdytojas Algis Klimaitis ir šioje byloje apklaustas liudytojas. Po to, įtariant, kad Algis Klimaitis padarė nusikaltimą (perdavė ir rinko užsienio žvalgybai žinias apie Lietuvos Respublikos ekonominę ir politinę padėtį), jis buvo sulaikytas bei uždarytas į areštinę. Įtariamajam užtikrinta teisė į gynybą.

Kunigas ir mokslininkas Antanas Liūma

Vilniuje, Šv. Kazimiero bažnyčioje, Lietuvių Katalikų mokslo akademija pagerė ilgametį centro valdybos pirmininką, profesorių daktarą Antaną Liumą penkiasdešimties metų kunigystės jubiliejais proga. Iškilmingas šv. Mišias kartu su Jubiliumu, taip pat Lietuvos kunigais jėzuitais aukėjo ir žodį apie Antaną Liumą tarė Vilniaus arkivyskupas Audrys Bačkis.

Bažnyčios salėje istorikė Aldona Vasiliauskiene perskaitė pranešimą apie Antano Liūmos nuopelnus Lietuvii Katalikų mokslo akademijai. Svečių iš Romos sveikino akademijos centro valdybos sekcijs, taip pat Šv. Kazimiero bažnyčios atstovai.

1929 metais, baigęs Utenos Saulės gimnaziją, Antanas Liūma įstojo į Jėzuitų ordina, studijavo filosofiją Olandijoje, lituanistiką — Vytauto Didžiojo universitete. 1942 metų gegužės 13 dieną įšventintas į kunigus. Tęsė studijas Tulūzoje.

1951 metais pradėjo akademinį darbą Romoje. Antans Liūma — vienas iš Lietuvių katalikų mokslo akademijos atgaivintojų Romoje, ilgametis jos centro valdybos pirmininkas.

Paminėtas nušautas pasienietis

Prieš metus Lietuvos ir Baltarusijos pasienyje, Šalčininkų rajono Krakūnų pasienio poste buvo nušautas pirmasis Respublikos pasienietis Gintaras Žagunis. Šiandien, minint Lietuvos pareigūnų žuvimo metines, Vilniaus arkikatedroje buvo aukojamos šv. Mišios, aplankytas jo kapas Vilniaus Antakalnio kapinėse, padėtos gėlės Gintaro Žagunio žuvimo vietoje.

Suomijos paroda

Šiandien Vilniuje, Lietuvos parodų ir mugių organizavimo centre pirmąkart atidaryta daugia, kaip trisdešimties Suomijos firmų gaminių paroda: nuo popieriaus bei drabužių iki kompiuterių, automobilių.

Baltijos asamblėjos posėdis

Lietuvos teisingumo ministerijoje įvyko Baltijos asamblėjos posėdis, kuriame dalyvavo Lietuvos, Latvijos ir Estijos teisininkai. Jie tarėsi, kaip atsteigti Baltijos valstybių juridinį biurą, veikusį nuo 1931 iki 1940 metų.

Norvegijos šventė

Lietuvoje plačiai paminėta Norvegijos valstybinė šventė — konstitucijos diena. Norvegijos karalystės ambasada Lietuvoje, Lietuvos-Norvegijos draugija, kitos organizacijos surengė iškilmingą minėjimą, keletą koncertų, norvegų filmų peržiūrą. Apie konstitucijos dieną rašė Lietuvos laikraščiai, rodė televizija. Specialiai į iškilmes Lietuvoje buvo atvykęs Norvegijos bažnyčios, mokslo ir švietimo reikalų ministras Gudmund Hornes. Jis dalyvavo Vilniaus universiteto kompiuterių centro atidavimo iškilmėse: norvegai studentams padovanavo 15 milijonų kronų kainuojantį skaitmeninio technikos komplektą.

Lietuva naujoje sistemoje

Lietuva prisijungė prie Europos palydovinės komunikacijų sistemos „Eutelsat“. Tai suteiks galimybę įsijungti į pasaulio telekomunikacijų sistemą, per tvarkyti telefono ryšius, retransliuoti Europos valstybių televizijos programas.

Marcūlionis Vilniuje

Gegužės 18-ąją iš JAV į Vilnių atskrido „Golden State Warriors“ treneris Donn Nelson, šio klubo žaidėjas Šarūnas Marcūlionis ir krepšininkas Artūras Karnišovas. Jie treniruos Lietuvos krepšinio olimpinės rinktinės stovykloje Druskininkuose. (J.V.)

— Konstantinopolio patriarchu išrinktas metropolitas Bartolomėjus iš Chalcedono sinodo suvažiavime. Tai bizantinių apeigų vyriausias religinis vadas, kuriam priklausys pasaulio daugumą 200 milijonų Rytų Ortodoksų krikščionių. Patriarchas Bartolomėjus I kalba laisvai 7 kalbomis ir yra gimęs graikų šeimoje.

Tarptautinio Olimpino komiteto prezidentas markizas Chuan Antonio Samaranch Vilniuje pirmą kartą Lietuvos istorijoje įteikia to komiteto vėliavą Lietuvos TOK atstovams. Dešinėje vėliavą priima Artūras Poviliūnas. Kartu buvo atvykęs TOK viceprezidentas V. Smirnovas ir didelė delegacija pareigūnų, kuriuos lydėjo užsienio žurnalistai. Po įvairių pasitarimų Lietuvos TOK prez. A. Poviliūnas pasakė: „Aš labai patenkintas susitikimo rezultatais. Neabejoju, kad tai duos naują impulsą Lietuvos sporto vystymuisi. Viskas išsispresdė labai gerai ir daugiau, manau, pasiekti nebuvo galima“.

Skubiai kontaktuokime savo senatorius „FREEDOM Support Act“

Washingtonas. — Gegužės 13 d. JAV Senato Užsienio reikalų komitetas 14 balsų dauguma prieš 4 patvirtino FREEDOM pagalbos aktą. Šis įstatymo projektas dabar bus pateiktas Senato debatams.

Sen. DeConcini prie šio įstatymo projekto paruošė kai kuriuos pakeitimus arba papildymus, jog būtų suvaržyta ekonominė parama Rusijai, jei ji nedaro progreso pasitarimuose su Baltijos valstybėmis, kad būtų išvežta okupacinė rusų kariuomenė. Šis papildymas bus įteiktas Senato debatų metu ir jei jam pritaras dauguma senatorių, tai jis bus nubalsuotas. Tačiau šiuo metu už tai tepasiras tik 5 senatoriai — DeConcini, Presler, Helms, Riegle ir D'Amato. Taigi tie senatoriai, kurie visą laiką kovojo už Baltijos tautų laisvę ir apsisprendimą. Todėl šiuo metu labai svarbu, kad kiekvienas lietuvis su savo draugais amerikiečiais iš bet kurios valstijos skambintų savo senatoriams ir prašytų balsuoti už tą papildymą. Bet kurį senatorių Washingtono galima pasiekti šiuo telefonu:

1-202-224-3121.

Mūsų tautinė pareiga

Šiuo metu šis įstatymas dar nėra įteiktas JAV Atstovų rūmams. Bet jau galima skambinti ar rašyti savo kongresmenams ir prašyti, kad jie balsuotų už kongresmeno **Ričardo Durbino** panašų papildymą Atstovų rūmuose. Kai šiuo metu buvusieji sovietinės kariuomenės vadai Baltijos kraštams dar nepaprastus sunkumus daro nepaprastus sunkumus, nesiruošia pasitraukti ir bando kiršinti tų kraštų gyventojus, yra labai svarbu, kad okupacinė kariuomenė nedelsiant pradėtų savo pasitraukimą. Todėl Baltijos kraštų žmonės, kurie gyvena šiame krašte, turi savo tautinę pareigą priminti savo senatoriams ir kongresmenams, jog Amerika tebeneša tą atsakomybę už Lietuvos, Latvijos ir Estijos kraštų nepriklausomybę, kuri jas pripažino.

Telegramos turinys

Todėl svarbu paskambinti arba pasiekti telegramas jiems tuo klausimu. Latviai atidarė Western Union telegramų agentūroje „Hotline“, per kurią reikia siųsti telegramas abiem savo senatoriams. Kadangi Rusijos prezidentas Boris Jelcinas lankysis greitai Amerikoje, tai tą klausimą tenka risti kartu. Todėl telegrama gali būti ir šio turinio:

Dear Senator,
The former USSR Army still occupies Estonia, Latvia and Lithuania. Ask Mr. Yeltsin to withdraw all former USSR armed forces from the Baltic countries. Support the DeConcini Amendment to S. 2532, the FREEDOM Support Act.

Nedelskime

Hotline pradėjo veikti jau nuo praėjusio pirmadienio vidurnakties ir ji veiks iki pat Rusijos prezidentas atvyks į Washingtoną birželio viduryje. Šia linija galima naudotis, paskambinti 1-800-372-2626 ir tada parašyti **Operator #9253**. Kiekvienas Jūsų paskambinimas reikiška, kad Jūsų prašymas bus persiųstas abiem Jūsų valstijos senatoriams. Už tai teks atsiųgti \$9.75.

Kadangi JAV Senatas greitai tuo klausimu praves debatus, todėl yra labai svarbu nedelsiant skambinti senatoriams ir siųsti telegramas, kad Baltijos tautų žmonių balsas būtų Senato įstaigose girdimas kaip galima dažniau ir garsiau. Nedelskime!

Gorbunovs Amerikoje

Minneapolis. Gegužės 12 d. — Čia Latvijos Aukščiausiosios Tarybos prezidentas Anatolijus Gorbunovs kalbėjo 41-jame Amerikos latvių kongrese. Po to jam buvo keliami įvairūs klausimai, nevengiant ir jo karjeros Komunistų partijoje. Į juos Gorbunovs taikliai atsakė, pabrėždamas, jog, kai jis buvo partijos sekretoriumi ideologiniams reikalams, jis galėjo neutralizuoti partiją Centro narių nuomones ir Politbiuro sprendimams daryti įtakos Latvijos naudai ir tuo būdu padėti Latvijos naujamajam sąjūdžiui, kuris vėliau pasivadino Latvijos Liaudies frontu.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Rusijoje, kaip skelbia Reuterio žinių agentūra, gydytojai ir mokytojai grasino streikuoti, jei nebus padidinti jiems atlyginimai. Po pasitarimų su jų vadais, ministro pirmininko pavaduotojas Jegoras Gaidaras pranešė, jog Vyriausybė sutiko mokytojams padidinti atlyginimus 2.6 karto, o gydytojams 2.7 karto, nes abi šios grupės žmonių gaudavo vidutiniškai per pusę mažesnes algas negu industrijos šakų darbininkai. Doktorai ir sveikatos srityje dirbą žmonės Rusijoje yra mažiausia atlyginami žmonės.

— Washingtono federaliniai prisiėkusių teisėjai atsainėję finansinius dokumentus Atstovų rūmų įtakingojo House Ways and Means komiteto pirmininko Dan Rostenkowski ir dar dviejų demokratų kongresmenų — Austin J. Murphy ir Joseph Kolter ir pakvietė juos apklausinėjimui, paskelbė Atstovų rūmų speakeris Thomas S. Foley. Jie gavo „subpoenas“ įsakymus atvykti „pasikalbėjimui“.

— Nassau mieste, Bahamas, susirinkę Amerikos valstybių organizacijos užsienio reikalų ministrai, sekmadienį nutarė imtis griežtų priemonių prieš Haiti kariškių vadovybę, kuri pasigrobusi valdžią tebetvarko to krašto žmonių gyvenimą, ir pareikalavo, kad būtų sugrąžintas atgal į pareigas teisėtai išrinktas to krašto prezidentas Jean — Bertrand Aristide.

— Šveicarijos gyventojai praėjusį sekmadienį balsavimo keliu pasisakė už įstojimą į tarptautinės organizacijos ir specialiai į Pasaulio banką ir į Tarptautinį Pinigų fondą. Šveicarija taip pat jau planuoja įsijungti ir į Europos Bendriją. Tuo klausimu bus pravestas referendumas gruodžio mėnesį.

— Vokietija išvengė antrojo didelio streiko, kai paskutinę minutę buvo susitarta 700,000 industrijos darbininkų padidinti atlyginimus 5.8% šiais metais pietvakarių darbininkams ir 5.4% vakarinėje Vokietijos srityje dirbantiesiems.

— Prez. Busho administracija sustabdė slapčių dokumentų perdavimą Atstovų Rūmų Banko komitetui, kuris tyrinėjo Amerikos politiką ryšium su Iraku. Tai galį pakenkti Amerikos saugumo reikalams.

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Prašė paramos Rusijai

Washingtonas. — Gegužės 17 d. — Žurnalistai kaip susitarę pabrėžė didelį skirtumą praėjusią savaitę Amerikos sostinėje, kai ten lankėsi buvęs buvusios Sovietų Sąjungos prezidentas M. Gorbachiovas. Susilaikant tono priėmimas lydėjo Busho administracijos pareigūnus, kad nesudrumstų kito mėnesio Rusijos prezidento Boriso Jelcino vizita.

Diplomatinuose ėjimuose Gorbachiovas dabar yra privatus asmuo. Todėl jam buvo leista tarti žodį JAV Kongreso nariams, bet tik Kapitoliaus Statuaty salėje. Tradiciniai užsienio valstybių vadai ir dignitarai kalba bendroje JAV Kongreso salėje jungtinėje Kongreso sesijoje.

Jis prašė realios paramos

Prez. G. Bushas nustatė, kad bus maži ir privatus pietūs su Gorbachiovu ir jo žmona Raisa Baltuosiuose rūmuose, taigi, toks įvykis, kuris net nebuvo pažymėtas prezidento darbų sąrašė tą ketvirtadienio vakarą. Baltųjų rūmų spaudos sekretorius priminė žurnalistams: „Prezidentas Gorbachiovas prašė, kad būtų privatus pietūs“.

Savo kalboje Statuaty salėje, pagerbtas visų atsistojimu, Gorbachiovas atėjęs į salę kreipėsi į maždaug 300 Kongreso narių, prašydamas „suteikti tikrai realią paramą“ reformoms, kurių jis negalėjo praveisti ir įgyvendinti.

Lietuviai šovė į karines mašinas

Kaunas. Gegužės 18 d. — Čia gegužės 15 d. važiuo šeši rusų kariniai sunkvežimiai ir atsiskakė sustoti dviejuose Lietuvos patikrinimo postuose. Trečiame poste jie buvo sustabdyti, kai šūviai buvo paleisti į dviejų sunkvežimių ratus, pranešė Lietuvos rūmų speakeris Thomas S. Foley. Jie gavo „subpoenas“ įsakymus atvykti „pasikalbėjimui“.

— Nassau mieste, Bahamas, susirinkę Amerikos valstybių organizacijos užsienio reikalų ministrai, sekmadienį nutarė imtis griežtų priemonių prieš Haiti kariškių vadovybę, kuri pasigrobusi valdžią tebetvarko to krašto žmonių gyvenimą, ir pareikalavo, kad būtų sugrąžintas atgal į pareigas teisėtai išrinktas to krašto prezidentas Jean — Bertrand Aristide.

Vaistai iš užsienio

Klaipėda. — Praėjusių metų gruodį į Klaipėdą miesto mero P. Vasiliausko vardu buvo atplukdyta labdaros siunta iš Japonijos, Kudri miesto. Siuntoje, kurios vertė 6,854,630 jėnų — vienkartiniai švirkštai bei adatos, bintai, vaistai nuo skausmo, karščiui, plečiantys bronchus, vitaminai, antibiotikai.

Siunta paskirstyta 13 uostamiesčio gydymo įstaigų. Prieš pat šventas Kalėdas, keltu iš Vokietijos (iš Bonos) taip pat buvo atplukdyta labdaros siunta. Joje — ne tik medikamentai, bet ir vaikiški drabužėliai, vaisiai, kurie paskirti Girulių kūdikių namams, iš viso — 18 įvairaus dydžio dėžių. Jose — pavienių žmonių suaukoti vaistai.

ti. Senato Užsienio reikalų komitetas nubalsavo už paramą, tačiau be tvirtesnio pasisakymo už realią sumą pinigų, daugiau minint techninę pagalbą ir tik patvirtinimą sumų ateityje.

Dar ne blogiausias metas

Bet Gorbachiovas įtikinėjo, jog tai esą Amerikos interesas duoti realią pagalbą reformoms Rusijoje ir kad šiuo metu esą pats sunkiausias laikas toms reformoms įgyvendinti. Tačiau jis pabrėžė faktą, jog dar nėra pats blogiausias krizės laikas. Jis prašė abiejų Kongreso rūmų narių balsuoti už tokios paramos suteikimą, kai Busho administracija to paprašys „reformuoti mano kraštui“, kad tai yra nepaprastai svarbu ir jog jis tikisi, kad bus tikrai balsuota už tai.

Gorbachiovas čia baigė savo dviejų savaitių kelionę. Prieš dvejus metus jis čia buvo visur sutinkamas su pompa ir iškilėmis, kai atvyko į antrąją viršūnių konferenciją ir pasirašė strateginių ginklų mažinimo sutartį. Šiais metais prez. Bushas jau veda reikalus su naujuoju Rusijos vadu Borisu Jelcinu ir vengia bet kokių diplomatinių išsišokimų. Jelcinas į Washingtoną atvyksta birželio 17 dieną, pranešė AP žinių agentūra.

JT sekretorių pensijos

New Yorkas. — Pasikeitus Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus pozicijai, kai iš to posto pasitraukė peruvietis Perez de Cuellar, spauda ta proga primena savo skaitytojams kiek tie sekretoriai gauna pensijos.

Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos 1990 m. gruodžio mėn. 21 d. paskelbtose rezoliucijoje 45/251 nurodoma, kad 1992-1993 m. buvusieji šios Tarptautinės organizacijos generaliniai sekretoriai bus mokami pensija po 85 tūkst. dolerių kasmet.

Buvęs Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Kurt Waldheim gauna ne tik pensiją, bet ir Austrijos prezidento algą. Apie savo gyvenimą ir darbą Jungtinėse Tautose jis pasakoją 1977 m. Prancūzijoje išleistoje knygoje „Vienintelės pasaulyje pareigos“ ir 9-ojo dešimtmečio pradžioje Vienoje paskelbtuose keturiuose memuarų tomuose. Javier Perez de Cuellar, buvęs Jungtinių Tautų generaliniu sekretoriumi 1982-1991 m., buvo nusprendęs apsigyventi Genevoje. Čia jam pasiūlė darbą vieno banko valdyboje. Kai Šveicarijos vyriausybė atsisakė jam suteikti neliečiamo asmens statusą, jis apsigyveno Paryžiuje.

Buvusio Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus U-Tano žmonai mokama 40,825 dolerių metinė pensija. Pensijos padidinamos kas dvejus metus.

KALENDORIUS

Gegužės 20 d.: Akvilas Alfreda, Augmantė, Eidvilas, Vygingė.

Gegužės 21 d.: Valentas, Vaidutis, Viktorija, Vydmina.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:27, leidžiasi 8:07. Temperatūra dieną 82 l., naktį 62 l.

SKAUTYBĖS KOLIAS

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ, KŲ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

BROLIAI, PASKUBĖKIT!

LS Brolijos Vyriausias skautininkas vs Gediminas Deveikis ragina visus brolius (iki 20 metų amžiaus) išbandyti savo žurnalistinius gabumus laimėti kelionę lėktuvu į Los Angeles, Californiją ir progą dvi savaites stovyklauti su Ramiojo Vandens rano skautais ir skautėmis jų puikioje „Rambyn“ stovyklavietėje š.m. liepos 25 - rugpjūčio 8 dienomis.

Galimybė viliojanti, o uždavinys nesunkus - aprašyti geriausiai pavykusią skautų skilties ar valtės, draugovės ar laivo sueigą, arba vieneto iškylą 1991-92 metų laikotarpyje. Šiame LS Brolijos sueigu iškylą aprašymo konkurse gali dalyvauti broliai ne vien JAV-se, bet taip pat Kanadoje, Anglijoje, Vokietijoje, Australijoje ir Pietų Amerikoje gyvenantys.

Konkurse dalyvavimo sąlygos:

1. Konkurso dalyviai privalo priklausyti Lietuvos Skautų Brolijos vienetai ir turi būti susimokėję nario mokesčių.
2. Aprašymas turi būti atliktas lietuvių kalba.

3. Aprašymai iki š.m. birželio 15 d. turi būti prisiųsti LSB Tautinio Auklėjimo skyriaus vedėjui v.s. fil. Eugenijui Vilkiui, 23912 Via Onda, Valencia, CA 91355. Premijas skiria ir aprašymus vertina „Ramiojo vandens rano skautams Onos Motekienės Palikimo komitetas“.

Premijos skiriamos:

- 1 - Skautui
 - 1 - Jūrų jauniui
 - 1 - Prityrusiam skautui
 - 1 - Jūrų skautui
 - 1 - Skautui vyčiui (iki 20 metų)
 - 1 - Jūrų budžiui (iki 20 metų)
- Laimėtojų bus pranešta telefonu, ar telegrama.
Atvykusius laimėtojus globos

ir informuos visomis atvykimo, stovyklavimo ir grįžimo detalėmis LSB Tautinio Auklėjimo skyriaus vedėjas ir Onos Motekienės skautams palikimo komitetas.

Broliai, paskubėkite, nes laiko nebedaug!

PASIRUOŠIMAI „STELMUŽĖS“ STOVYKLAI

Sėkmingai praėjus „Stelmuzės“ skautų ir skaučių stovyklos registracijai, stovyklos vadija labai užsiėmusi stovyklinės programos paruošimu. Tėveliai, kurie nespėjo laiku užregistruoti savo skautukų, gali tai atlikti paskambindami stovyklos viršininkui, ps. fil. Vyteniui Kirvelaičiui, tel. 708-301-0072 (vakarais). Stovyklos viršininko pavaduotoja bus j.s. Vija Paulienė.

Šių metų skautų pastovyklės viršininkas bus ilgametis „Lituanicos“ tunto skautų ir prityrusių skautų draugovių draugininkas s. fil. Donatas Ramanauskas. Jam talkins sk. vytytis ps. Edvardas Andriūšis, s.v. vsl. Andrius Tamulis ir s.v. vsl. Andrius Utz.

Brolis Donatas kruopščiai dirba koordinuodamas stovyklos darbo ratelius. Jis jaučia, kad dabartiniai skautai nutolę nuo tikrojo skautavimo stovykloje. Šių metų stovykloje bus išgilinta į skautamokslį ir gamtamokslį. Darbo ratelės padės koordinuoti vsl. t.n. Daiva Parakininkaitė ir s.v. senj. Ričardas Chiapetta. Bus atstovai darbo rateliai: stovykliniai irankiai, lauko virtuvė, pionierija, gamtosaka, palapinės ir virvės, lauko įrengimas, orientacija - kompasas ir žemėlapis, pirmoji pagalba. Stovykla bus darbinga, naudinga ir įdomi.

sesė Vida

Vasario 16-tos gimnazijos „Aušros“ tunto skautai ir skautės po sueigos gimnazijos kieme. Iš k. - tupi - Žibutė Radžiūtė, Claricė Bacevičiūtė ir Patricia Jušinskaitė, II eil. - Edvardas Schultz, Aimantas Plėnius, Viktoras Diawara, Michaelis Holzman, Rūta Salge, Inga Senkutė, Wilma Songaila. III eil. - Vytautas Lemkė, Alicija Saulytė, Martinas Lipšys, Tobias Schreoter, Mario Kalainis, Elvira Kalvin.
Nuotr. Aliaus Auslanderio

KAPITONAS T. DUNDZILA VOKIETIJOJE

Kapitonas Tomas Dundzila, Kuaito karo veteranas, „Desert Storm“ karo veiksmams pasibaigus buvo grįžęs į JAV-es. Baigęs išpareigojimus JAV kariuomenėje, šių metų pradžioje kartu su savo žmona išvyko į Vokietiją, kur sėkmingai įsiūngė į Vasario 16-tos gimnazijos skautų, čiu „Aušros“ tunto veiklą. Būdamas geras organizatorius ir patyręs vadovas, pravedė kelias įdomias iškylas ir užsiėmimus, o iki mokslo metų pabaigos planuoja dar bent dvi iškylas į istorines vietas ir užbaigimo laužą.

„Aušros“ tunte skautuoja arti 30 brolių ir sesių. Mokslo metais pasibaigus, daugelis skautų grįš į savo namus Australijoje, Šiaurės ir Pietų Amerikoje, Afrikoje ir Lietuvoje. Vokietijoje likusieji stovyklauti žada su Anglijos lietuviais skautais ir skautėmis.

Vėliausiam savo laiške brolis Tomas (Chicagoje visiems pažįstamas „Lituanicos“ tunto „Miško brolis“) sveikina visus Chicago skautus ir skautes. Atsiuntę ir keletą nuotraukų iš „Aušros“ tunto veiklos ir pažadėjo birželio mėnesį atsiųsti platesnį „Aušros“ tunto veiklos aprašymą. Lauksime! Broliai Tomai ir Myai Dundzilams linkime laimingo gyvenimo ir smagaus skautavimo Europoje.

JAV ATLANTO RAJONO VADOVYBĖS SUVAŽIAVIMAS

JAV Atlanto rajonų skautų ir skaučių vadovų, ių suvažiavimas gegužės 5 d. vyko Worcester MA. Suvažiavimą šaukė ir jam vadovavo Atlanto rajono vadė j.v.s. Genovaitė Treininė. Rajono veiklą ir arčiau vartojamas stovyklą aptarė suvažiavusių 17 vadovų ir vadovių.

Šios vasaros stovykla, pavadinama „Kernavės“ vardu, rugpjūčio 16-23 dienomis vyks Bolton, MA, amerikiečių skautų stovyklavietėje. Atlanto rajono Seserijos atstovė s. Aldona Pintsch ir Brolijos atstovas v.s. Bronius Naras ragina visus brolius ir seses jau dabar ruoštis praleisti tą savaitę gamtoje skautiškoje dvasioje.

1992 M. VASAROS STOVYKLOS

Liepos 6 - 11 d. - Jūrų skautų, čiu buriavimo stovykla Ludington, Michigan, netoli Rako stovyklavietės.

Liepos 11 - 25 d. - Vidurio rajono stovykla Rako stovyklavietėje, Custer, Michigan.

„DŽIUGO“ TUNTO STOVYKLA AUSTRALIJOJE

1992 m. sausio mėn. 2-6 dienomis Gilwell Park, netoli Melbourne, stovykloje „Mūsų Lietuva“ stovyklavo 60 „Džiugo“ tunto skautų ir skautės. Nors ir trumpa buvo stovykla, bet labai darbinga ir įdomi. Perėjome patyrimų laipsnių programas ir laikėme egzaminus. Nepaisydami lietaus, iškylos ėjome visi - net vilkiukai ir paukštytės. Atlikome labai įdomius pionierių darbus: statėme vartus, palapines, kopėčias ir t.t. Kai viršininkė kopėčiomis užlipo iki viršaus ir ją kopėčios išlaikė, tai buvo įrodymas, kad konstrukcija atlikta gerai, darbas buvo priimtas. Prityrusios skautės patatė stebėjimo bokštą, kurį išbandė net penkios skautės, jos saugiai ėlipo, o tai reiškė, kad bokštas buvo surištas gerai ir mazgai buvo tvirti. Skautų statytas tiltas išlaikė visą skiltį išsirikiavusių skautų. Praėjome kliūčių ruožą, šokome tautinius šokių. Iki užkimo dainavome skautiškas dainas, o vadovavo mums dvi balsingos vadovės Birutės.

Po šių užsiėmimų visi gerokai praalkome, bet badauti neteko, nes maistas buvo pirmos klasės. Skautai pririnko pintines mėlynių, braškių ir gervuogių, kurios labai pagerino ledų skonį.

Virtuvėje sėkmingai ruošė maistą skautų tėvų komiteto nariai: Rimas Skeivys, Regina Firinauskienė, Pam Sadauskienė ir Violeta Šileikienė. Sumanus ūkvedys buvo Girutis Kymantas, jo padėjėjas s. J. Vizbaras, išdininė Nina Meiliūnienė. Stovyklos štabą sudarė: v.s. Danutė Lynikienė, adjuvantė ps. Birutė Prašmutaitė, paukštyčių vadovė - ps. Birutė Kymantienė ir sl. Ona Prašmutienė. Vilkiukams vadovavo ps. Paulius Kviecinškas ir tėvų komiteto pirmininkas Juozas Lukaitis. Skautėms vadovavo vyr. sk. Rūta Mickienė ir vyr. sk. Zita Prašmutaitė, o skautų

vadas buvo s.v. Jurgis Meiliūnas. Ypač sumaniai dirbo programos vedėja, as Rasa Statkuvienė ir ps. Jonas Sadauskas. Visiems nuoširdžiausia padėka.

Stovyklą aplankė rajono vadas s. Narcizas Ramanauskas ir j.v.s. Vytautas Vaitkus, taip pat skautininkų Ramovės pirmininkė v.s. Jonė Žitkevičienė. Stovyklą užbaigė šv. Mišiomis. Mišias atnašavo mūsų gerbiamas dvasios vadas v.s. kun. dr. Pranas Daukšys, prie gražiai gamtos augalais ir gėlėmis papuošto skautiško kryžiaus - skaučių meno kūrino.

Stovykloje skautų įžodį davė Rimas Strunga ir Sam Lukaitis. Pakelti: į skiltininkės laipsnį v.s. Ona Prašmutienė, į paskiltininkės laipsnį prityrusios skautės Gabrielė Staugaitytė, Rita Bruožytė, Dana Ramanauskaitė ir Lina Didžytė. Į paskiltininko laipsnį pakeltas skautas Joe Žižys. Pavyzdinga skautė buvo Darytė Didžytė, ir skautas A. Meiliūnas.

Su skambia daina ir gera nuotaika baigėme šią tunto stovyklą.

SKAUTININKŲ SUEIGA

Melbourne Skautininkų ramovės sueiga įvyko „Džiugo“ tunto stovyklos metu, sausio 5 d., Gilwell Parke. Ramovė pernai per Rajoną vadiją 400 dol. auka parėmė Lietuvos Skautų sąjungą. Pernai Lietuvoje apsilankiusi s. Rasa Statkuvienė pateikė idomų pranešimą apie Lietuvos skautus ir jų problemas. Ramovės pirmininke ir toliau - vienbalsiai perrinkta v.s. J. Žitkevičienė. Sueiga baigta Maironio giesme „Lietuva brangi“.

Australijos žinios skelbiamos pasinaudojus Sydnejaus Skautų Židinio biuleteniu „Tėvynės Židinys“ š. m. balandžio 15 d. laida. Red.

„Stelmuzės“ stovyklos vadijos nariai Andrius Utz, Gailė Butts, Andrius Panaras ir Ritas Pavilionis posėdyje planuoja, kad stovykla būtų įdomi ir smagi.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: 80.00. Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuñčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesčių, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol.)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.S.A. dol.) savaitinis	\$50	\$30	\$25

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesnaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Mokslas yra viršūnė, į kurią tik nedaugelis teįstengia įkopti; gi pareiga yra takelis, kuriuo kiekvienas įstengtu eiti.
L. Morris

DR. ROMUALDAS POVILAITIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. (1-312) 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokas | vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ - širdies, plaučių, kraujo spaudimo, artrito ir cukraus ligos.
Sąskaitas siunčiame tiesiog | Medicare
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-6649 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477;
Rez. (708) 246-0067; arba (708) 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ - NERVŲ IR EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ - AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.-7 v.v., antrd. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždarytas, ketv. 1-3 v.p.p., penkt. ir šešt. 9 v.r.-12 v.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(1-312) 778-6969 arba (1-312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
ISSIPLĖTUSIŲ KOJŲ VĖNŲ
IR ŽAIZDŲ GYDYMAS
ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ
CHIRURGIJA

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir | namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
81 St. ir Kean Ave., Justice, IL
Tel. (1-312) 566-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ - VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

DR. DOMAS LAKPUS
Praktika su
Dr. McElligott ir Dr. Adams
VIDAUS IR PLAUCIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park
708-349-8100
10 W. Martin, Naperville
708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel.: 708-857-8363

Kab. tel. (1-312) 588-0348;
Rez. (1-312) 779-6533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4286 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-8; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. (1-312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
PETER STECY, M.D.
Y. CHRISTOPHER CHIU, M.D.
CESAR J. HERRERA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia | vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinus
2616 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė - Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 586-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 1-708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 586-3166
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6;
Šeštadieniais pagal susitarimą

Po įžodžio Rako stovyklavietėje sveikinamos „Kernavės“ tunto naujosios prityrusios skautės.
Nuotr. J. Tamulaičio

PAPRASTA POLITIKA

Kai valstybių vadai daro savo sprendimus demokratinėse sistemose, jie vis vien lieka atsakingi prieš tautą. Čia parinkau keletą pavyzdžių, kurie verčia išskirti tą klausimą, bet kuris dažnai yra užverčiamas gražių žodžių ir aiškinimų krūva. Aišku, mums įdomiausia tema yra Amerikos reakcija į Baltijos pakrantės tautų nepriklausomybės atgavimą ir santykius su šiomis naujai atsikūrusiomis valstybėmis, bet bandant tuo pačiu laiku išlaikyti ir savo šiltą požiūrį į Gorbaciovą. O tuo tarpu spauda, — ačiū jai, — neturi jokių sentimentų ir įsipareigojimų, tik praneša vien įvykius ir jų komentarus.

Nėra abejonių, kad Amerikos požiūris mūsų klausimu visad buvo išreiškiamas reikalaujant „taikių derybų“. Ką gero gali išsiderėti, kai krašte stovi iki ausų ginkluota sovietų armija? Kai krašto valdžioje irgi sėdi tautiečiai ant dviejų kėdžių, su lietuviškomis pavardėmis, bet raudona žvaigždė ant krūtinės. Nors Amerika ir skaitėsi nepripažįstanti to užgrobo, bet Helsinkio nutarimas respektuoti esančias sienas reikalą nepagerino mūsų naudai. Betgi reikalai sovietuose ir negerejo, ir štai esame visų pripažinti nepriklausoma valstybe. Tad įdomu vėl permesti žvilgsnį, ką apie tuos įvykius čia rašė amerikiečių spauda tomis jaudinančiomis dienomis.

Laikraščiuose staiga atsirado mūsų žemėlapių, mūsų vadų pavardės, buvo atkartojama pasakojimai apie televizijos bokšto kruviną užėmimą, pagaliau Gorbaciovo jau žymiai taikesni žodžiai ir pagaliau 1991 m. rugsėjo mėnesį Maskvos formalus visų trijų Pabaltijo tautų nepriklausomybės pripažinimas, nors, „Los Angeles Times“ žodžiais, JAV visiškai nepadėjusios šioms valstybėms atgauti laisvę, nežiūrint jų demokratiniams išrinktos valdžios ir istorinių faktų.

Kitame straipsnyje, užvardytame „Lietuvos laisvės atgavimas pastato Ameriką į neįaukšią padėtį“, vėl sakoma, kad vis vien Amerika nenorinti įžeisti Maskvos, nes Lietuva gi neturinti tikros jėgos ir diplomatinio korpuso, netgi savų telefonų, bankų ir t.t. Be to, šiuo metu Amerikai Maskva reikalinga kaip talkininkė Artimuosiuose Rytuose.

1991 m. sausio 17 d. rašoma: Kai Maskvos M. Gorbaciovo režimas bandė pasmaugti Lietuvą pereinamais metais, nutraukdamas degalų pristatymą ir grąsindamas dar blogesniais žygiais sustabdyti šio mažo krašto nepriklausomybės šauksmą, Busho administracija liko beveik tyli. Jų galvosena buvo, kad Gorbaciovą yra tikroji sovietų viltis ir JAV turi stovėti jo pusėje. Panašiai buvo elgiamasi ir Kinijos studentų sukilimo atveju. Šį kartą tačiau net Maskvoje vyko demonstracijos, šaukdamos gėda, gėda! Tad gal šį kartą Bushas apsigau-

vo, vis palaikydama Gorbaciova, vietoj palaikęs lietuvius, — sako autorius, — kai tuo tarpu dėl Kuwaito išėjome į atvirą karą.

Tų pačių metų kovo 8 dieną vėl rašoma apie Gorbaciovą, Jelciną ir Lietuvą: kokiais įsipareigojimais Sovietų centras bandys prilaikyti respublikas savo galioje, kai daug kas kalba apie autonomiją? Gorbaciovą, pareitų metų Nobelio premijos laimėtojas ir seniau kalbėjęs apie glasnost, dabar rekomenduoją komunistinį požiūrį ir senosios partijos aparatą. Tuo tarpu Jelcinas, kuris neseniai pagelbėjo sustabdyti represijas Lietuvoje ir dabar atvirai giria demokratiją, yra palaikomas Gorbaciovo išmestų liberalių intelektualų.

Taigi tokie yra dabarties labai bendri bruožai, vis spaudoje primenant Lietuvą visų iš Sąjungos besiveržiančių pirmūne.

Kitame straipsnyje randame platų Vytauto Landsbergio ir visos jo šeimos aprašymą. Jis pristatomas kaip Sąjūdžio idėjų palaikytojas, ramaus būdo muzikos profesorius, nuobodus kalbėtojas, bet stipraus būdo vadas. Dabar, kai nuo šių visų straipsnių ir riedančių įvykių yra praėję daug laiko ir lietuviai visuose kraštuose veržiasi aplankyti Tėvynę, yra labai džiaugsminga matyti, kad sąžinė visgi kartais nugalai politiką ir turėti viltį, kad stovime ant stipraus ir legalaus pagrindo.

Artėja prezidentiniai rinkimai ir vis dar sunku spėlioti, kuris iš trijų kandidatų atsisis į vado vietą. Daug reformų žadama daryti krašto viduje, daug kalbama apie spalvotųjų piliečių teises, nes dabar visų akys atkreiptos į smunkančią ekonomiką ir milžinišką bedarbių minią. Nekalbama tačiau apie politiką, nes tai yra finansinis klausimas, o turint krašte tiek ekonominių bėdų, pridant dar ir (kaip Sovietuose) mažinamą kariuomenę ir jos nariams darbų parūpinimą, tokios kalbos gali neigiamai paveikti balsuotojus.

Vis garsiau sakoma, kad tauta nei Busho, nei Clintono nenori, o apie naujai užtekėjusią Perot žvaigždę galima tik spelioti, kas atneša irgi savotišką malonumą. Užklaustas, kaip jis elgtųsi vienu ar kitu atveju, Perot nedvejodamas atsako, kad tartųsi su ekspertais ir nedarytų sprendimų pats vienas. Atrodo, kad tokios kalbos žmonėms daugiau patinka, kaip dabartinių visiškių atsakymai.

Bus įdomu žiūrėti, kaip toliau vystysis šie beveik istoriniai rinkimai, nes ne tik Rusija, bet ir Amerika yra ekonominėje bėdoje, o dar daugiau kelti mokesčius dirbantiesiems, vargu ar būtų protinga.

RKV

Revolucijos prasideda gražiomis kalbomis ir baigiasi krauju.

Maksimilionas (Meksikos)

1863 m., panaikinus baudžiavą, Kaune buvo 24,000 gyventojų. 1897 m., per visuotinę gyventojų surašymą, mieste buvo registruota 71,000 gyventojų, o 1914 m. — 91,000.

Seneca

IR BE KARO ŽŪVA ARMIOJŲ KARIAI

Karių motinų komitetas

Valdžios ir nepriklausomų žmogaus teisėms ginti grupių surinktais duomenimis, tarp 8000 ir 20,000 jaunų vyrų, pašauktų atlikti karinę prievolę į buvusios Sovietų Sąjungos armiją, buvo nužudomi, tapo suluošintais ar patys nusižudė. Tūkstančiai, nepernešdami žiauraus elgesio su jais, iš kariuomenės pabėga, nors žino, kad jiems gresia didelės bausmės. Žuvusiųjų kūnai grįžta cinkuotuose karstuose, pažymint mirties priežastį: savijudybė, nelaimingas atsitikimas, miręs dėl nežinomos priežasties.

Tai pasekmės sadistinių tradicijų, kaip senieji kareiviai ir karininkai elgiasi su naujokais. Šios tradicijos išsivystė, pereinamos ir mirtinas išdaigas, sužalojant ar dažnu atveju nužudant. Sovietų politika buvo išsklaidyti skirtingų tautybių jaunuolius po visą plačiąją tėvynę, išugdant sovietinį kari. Kai kurie armijos pulkai susidėdavo iš keliasdešimties tautybių karių.

Daugiausia žiaurumo patyrė centrinės Azijos tautų naujokai. Neturėdami techniško išsilavinimo ir nesugebėdami sklandžiai rusiškai kalbėti, jie dažniausia būdavo skiriami ir statybos dalinius ir ten patirdavo pažeminimo ir skaudžių pokštų. Kai per paskutinius dvejus metus iškilo nacionalinės nuotaikos, kelios dešimtys rusų tautybės karininkų buvo nužudyti nerusų tautybės kareivių.

Žinodami, kas jų laukia at-

IGNAS MEDZIUKAS

liekant karinę prievolę, apie ketvirtis pašauktų jaunuolių neįėjo į pašaukimo punktus. Kai praėjusį gruodžio mėn. Sovietų Sąjunga nustojo egzistuoti, buvusi jos armija iš 4 milijonų sumažėjo iki 3 milijonų, nes Ukraina ir kitos nepriklausomos respublikos ėmė organizuoti savo karinius dalinius.

Sovietų armija, kadaise labai šlovinama kaip simbolis pasipriešinimo prieš agresorius — Napoleoną ir Hitlerį, nuo 1980 metų neteko savo prestižo. Pertvarka leido žmonėms savo nuomonę viešai pareikšti. Ypač paaiškėjus negarbingo ir beprasmiško karo tikslams Afganistane, kur žuvo ar invalidais grįžo daugybė jaunų karių, Rusijos karių motinos susiorganizavo ir ėmė reikalauti teisingo pasiaiškinimo apie jų sūnų paslaptinę mirtį. Jos buvo iš įvairių vietų ir užsiėmimų: tolimų kolūkių valstietės, fabriku darbininkės ir vidurinio tarnautojų luomo profesionalės. 1988 m. jos sudarė Karių motinų komitetą ir, nešiodamos savo žuvusių uniformuotų sūnų padidintą nuotrauką, pikėtavo prie Krašto apsaugos ministerijos. Vėliau jos skelbė bado streiką ir rengė demonstracijas prie parlamento ir Kremliaus sienų.

Šalyje, kurioje nebuvo toleruojamas bet koks liaudies judėjimas, motinų priekaištai sovietų armijai, jos generolams

ir visai sistemai sudarė rūpestį. 1990 m. prezidentas M. Gorbaciovą pritarė, kad būtų sudaryta komisija, susidedanti iš valdžios ir kareivių motinų atstovų. Šiame judėjime ypatingai reikšėsi Elzbieta Nekrasova. Ji, būdama statybos inžinierė, išsiskyrusi su vyru, viena išaugino du sūnus. Kai jai buvo pranešta, kad jos sūnus Mykolas, atlikdamas karinę prievolę, mirė, ji susirgo — kairioji jos pusė buvo paraližuota. Ji gydėsi pusę metų ligoninėje. Buvo pripažinta nedarbinga. Nekrasova išpardavė viską, ką turėjo vertingiesnio, nes truko pusantrų metų, kol ji gavo pensiją. Ji nuolat lanko savo sūnaus kapą, nors nuvažiuoti į vieną pusę užima apie 2 val. laiko.

Kai Nekrasovai buvo atvežtas sūnaus lavonas cinkuotoje dėžėje, ji, protestuodama prieš karines instrukcijas — laidoti neatidarius karsto — pareikalavo, kad karstas būtų atidarytas. Mirties liudijime buvo parašyta, „kad sūnus miręs nuo daugelio ligų“. Ji pareikalavo, kad lavonas būtų ekspertų nuodugniai apžiūrėtas. Rasta, lavonas buvo be liežuvio, stuburas sulaužytas. Ji labai stengėsi, kad būtų įvykdytas teisingumas ir nubausti žmogžudystės kaltininkai. Deja, pastangos buvo nesėkmingos. Pagaliau ji sužinojo, kad jos sūnus tebebuvo kariuomenės sąrašuose ir jo maisto, davinio naudojosi kiti. Be to, ji sužinojo, kad armijos pardavinėjami kariniai do-

A. Gecevičiaus advokatas I. Simpson Škotijoje su Americans for Due Process koordinatore Rasa Razgaitiene.

kumentai kriminaliniams nusikaltėliams, išleidžiamiesiems iš kalėjimų, kad jie galėtų nuslėpti savo nusikaltimų istorijas. Už savo pastangas surasti teisybę ji susilaukė grasinimų. Vyriausias karinis prokuroras ją išpėjo sakydamas: „Motina, jeigu tu nesiliausi, tai būsi ten su savo sūnum“. Pagaliau po bado streiko pagrasino pats Gorbaciovą, sakydamas: „Motinos, ar jūs žinote, su kuo turite reikalą?“. Jam buvo atsakyta: „Mes žinome. Tai yra Mafia“. Bet jis atsakė: „Tai blogiau, negu Mafia“.

Pagaliau, Gorbaciovui leidus, buvo sudaryta komisija. Karių motinos gavo leidimą iš buvusio gynybos ministerio D. Jazovo inspektuoti 22 karinius dalinius netoli Maskvos. Nekrasova tyrinėjo 4 karių sumušimus ir 12 karių mirties priežastis.

1988 m. balandžio 2 d. Valentina Karestelova gavo pranešimą, kad jos sūnus Igoris išėjo iš proto ir nusižudė. Iš tikrųjų, pravedus tyrinėjimus — rasta, kad jis buvo grupės išprievartautas ir nužudytas. Karina Zaiceva, kurios vienintelis sūnus mirė 1987 m. Tadžikistane, pasakoja, kad sūnus buvo susirgęs kepenų uždegimu. Dar jam nepasveikęs, dalinio viršininkas įsakė bėgti tolimą distanciją dideliame karštyje specialioje aprangoje. Jis parkrito ir mirė. Kai motina nunešė sūnaus mirties pažymėjimą suvarkyti jo laidotuves vietos politiniam komisarui, jis su humoru pasakė: „Turbūt jūsų sūnus kepinosi saulėje paplūdimyje ir persikaitino“.

Tada Zaiceva pasiryžo ieškoti teisybės, bet ji negalėjo rasti advokato, kuris būtų sutikęs šią bylą vesti. Advokatai atsiskakino, aiškindamiesi, kad byla vis tiek bus išspręsta taip, kaip karinė valdžia panorės. Pagaliau surinkusi visus įrodymus, Zaiceva iškėlė bylą sūnaus dalinio viršininkui.

Teismas jį pripažino kaltu ir nuteisė 3 metams. Bet iš jo pareikalavo tik parašą, kad jis per 3 metus niekur neišvyks iš Dušambės, Tadžikistano. Tuo viskas ir baigėsi.

„Kas nors turi ką nors daryti mūsų šalyje, Zaiceva pasakė, nes jei jūs nekovoosite, tie, kurių rankose yra valdžia, manys, kad visi yra tik raguotųjų banda ir todėl jie visuomet elgsis kaip su banda“.

Iš tikrųjų nelengvas uždavinys surasti teisybę dėl žuvusio sūnaus, nes kariuomenėje viršininkai vinas kitą palaiko. Užtruko keletas savaičių Sergejau Feodosio tėvams suieškoti liudininkus ir daiktinius įrodymus. Buvo aiškios smurto žymės lavone: sulaužyti šonkauliai, lytinės dalys pasruvusios krauju, ant kūno daug sužalojimų, atrodo, spardant sunkiais kareiviškais batais, o išvadoje Feodosovas nusižudė. Bet ar bus surasti ir nubausti kaltininkai, labai didelis klausimas.

Kad tokiems smurto reikiams būtų užkirstas kelias, reikia armiją iš pagrindų pertvarkyti. Karininkų organizacija „Skydas“ yra sujungusi 40 tūkstančių dažniausia žemesnio rango karininkų. Plk. Uračevs, vienas šios organizacijos steigėjų, sako, kad kariuomenės reforma turi paliesti, pradėdant aukštųjų laipsnių karininkus, kurių 95% yra ištikimi senojo režimo šalininkai ir palaikytojai. Kol tie generolai vadovaus, kariuomenės pertvarkyti nebus įmanoma.

Turima vilčių, kad Jelcinui perėmus armiją ir savo rankas, ji bus reorganizuota Vakarų pavyzdžiu. Tada bus užkirstas kelias nepateisintiems žiaurumams. Bet šiuo metu, esant Rusijai politiniam nepastovumui ir ekonominiams sunkumams, pagrindinės reformos yra beveik neįmanomos.

Senoji lietuviško kaimo kaimelis. Paežeriai, Vilkaviškio apskr.

K. Čerbulėno prieškarinė nuotr.

ŽVILGSNIS Į VILNIAUS SENAMIESTĮ

PETRAS MATEKŪNAS

8

1948 m. rusų okupacinės valdžios įsakymu katedroje pamaldos buvo panaikintos. 1950 m. pranešta, kad katedra katalikams negražinama ir nusavinta valdžios. Nors Vilniaus vyskupijos valdytojas vysk. K. Paltarokas dėjo visas galimas pastangas, kad katedra būtų gražinta katalikams. Tuo reikalu jis yra parašęs net kelis raštus įvairioms okupacinės valdžios įstaigoms ir net pats asmeniškai kreipėsi į Stalina, bet nieko nelaimėjo. Katedra buvo paversta paveikslų galerija bei koncertų sale. Šv. Kazimiero karstas 1953 m. gegužės mėn. buvo perkeltas į Šv. Petro ir Povilo bažnyčią ir padėtas virš didžiojo altoriaus, panašiai kaip Šv. Kazimiero koplyčioje.

Vilniaus katedra lietuvių tautai yra brangi, nes ji sudaro Lietuvos istorijos dalį. Joje vyko visa eilė reikšmingų istorinių įvykių — buvo vainikuojami D.L. kunigaikščiai, pradėdant Vytautą ir baigiant Steponu Batoru, įvykdavo valdovų ir jų šeimų narių sutuoktuvės, pvz. 1495 m. sutuokti Aleksandras Jogailaitis su Maskvos caro Jono III dukterimi Elena (Mirė 1513 m. Palaidota Spaso sobore, Vilniuje) ir 1562 m. Kotryna Jogailaitė su Švedijos karaliaus sūnumi Jonu, o jos rūšiose guli Vytauto Didžiojo, Aleksandro Jogailaičio, Švitrigailos ir kitų žymių asmenų palaikai.

Prie katedros fasado stovi varpinė, susidedanti iš keturių tarpnių ir baigiasi stoginiu kupolu su ašuriniu

kryžiumi. Viršutiniai trys jos tarpniai yra aštuoniakampiai su arkomis ir stačiakampėmis angomis. Paskutinis tarpnis yra šiek tiek žemesnis už apatinius. Pastatyta ant buvusios gynybinės sienos bokšto dalies, kuri supo 13 šimt. pilies rajoną. Bokštas paverstas varpinė Zigmanto Augusto įsakymu. Iš medinės varpinės, kuri stovėjusi pietinėje katedros pusėje, varpai buvo perkelti į gynybinį bokštą, kuris, kaip ir katedra, buvo remontuojamas, įgaudamas dabartinę išvaizdą. 18 šimt. buvo įrengtas valandas nušantis laikrodis. 1915 m. prasidėjus I pasauliniam karui, rusai traukdami iš Lietuvos, 4-ris didelių varpus, nulietus 17 šimt. J. Delamarze, išvežė, palikdami tik 3 mažesnius varpus. 1923 m. kai kuriuos varpus pavyko iš Rusijos atgauti.

Nuo 1963 m. varpinėje veikia Vilniaus kelionių ir ekskursijos įstaiga, alaus baras ir kavinė.

Katedros aplinkuma

Katedra stovi labai gražioje vietoje. Iš dešinės jos pusės yra didelė aikštė, o iš kairės ir pietų — parkas, kurio ribose teka Vilnelė. Jos vanduo skaidrus, švarus ir vietomis matomas jos dugnas. Pilies kalvos papėdėje pagal Fiirstenhof'o planą, stovėjo daug pastatų: kunigaikščių, vyskupijos ir vyriausiojo Lietuvos tribunolo rūmai, Šv. Onos bažnytelė ir kiti pastatai (Šv. Onos bažnytelės pamatai, darant kasinėjimus prie dabartinės rusų okupacijos tarp Neris ir Gedimino pilies kalno, buvo surasti netoli tos vietos, kur eina gatvė į Antakalnį).

Kunigaikščių laikais aikštė, kuri dabar vadinama Katedros vardu, įėjo į pilies ribas. Per ją tuomet tekėjo Vilnelė. Vieta buvusi žema ir šlapia. Ypatingai sunkiai buvo išbrendama rudenį ir pavasarį. Net pilies gyny-

binės sienos vartai, kurie stovėjo prie dabartinės varpinės, buvo pavadinti „šlapiaisiais“. Vėliau Vilnelės tekmes vaga buvo užpilta. Paliktas tik kanalas, kuris iškastas Gedimino viešpatavimo laikais.

Toji vieta, kur dabar stovi katedra, pagal padavimą buvo vadinama Šventaragio vardu. Padavime sakoma, kad ši vieta buvusi gamtos atžvilgiu labai graži. Čia augo šimtametiai ąžuolai, o tarp jų ąžuolų vingiuodama tekėjo Vilnelė, įtekėdama į Nerį. Tai buvusi paukščių karalija. Čia nuo ankstyvo ryto iki vėlyvos nakties čiulbėjo tūkstančiai įvairių paukščių bei ilgakakių gulbių gagenimai, kurios plaukydavo Vilnelės skaidriame vandens paviršiuje. Ši vietelė labai patiko kunigaikščiui Šventaragiui, dažnai ją lankiusiam. Jis nusprendė, kad jo kūnas, kai jis numirs, būtų sudegintas šioje vietelėje. Jo sūnus Skirmuntas; vykdydamas tėvo valią, kai tik numirė, jokiūnų sudegino įtaisytoje ugnivietėje prie Vilnelės žiočių su jo žirgu, tarpu, kuriuo jis pasitikėdavo, sakalais, ginklais, drabužiais ir kitais daiktais, kuriuos jis vartodavo, nes buvo įsitikinta, kad aname pasaulyje, kur mirusis iškeliavo, naudos visus tuos pačius daiktus, kuriuos vartojo gyvendamas žemėje. Nuo to laiko, kai buvo sudegintas kunigaikštis Šventaragis, slėnis žmonių pavadintas jo vardu. Vėliau šioje vietoje buvo sudeginami kunigaikščiai, didikai bei žymūs bajorai.

Šventaragio slėny buvo sudegintas ir Kęstučio lavonas. Kronikininkas Wartgergas rašo, kad Kęstučio lavonas 1382 m. iš Kriavos pilies, kur jis, Jogailos įsakymu buvo pasmaugtas, atvežtas į Vilnių ir pagal tą laiką paprotį sudegintas su jo arkliais, medžiokliniais šunimis, sakalais ir kitais daiktais, kuriuos vartojo gyvendamas.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

J. VANAGAIČIO ŠAULIŲ KUOPA

Kovo 21 d. So. Bostono Lietuvių Piliiečių draugijos patalpose vykusiamame Jono Vanagaičio šaulių kuopos metiniame susirinkime išklausa veiklos apy skaita, patvirtinta finansinė ataskaita ir perrinkta valdyba. Kuopos valdybą sudaro: kapelionas — kun. Rafaelis Šakalys, pranciškonas, pirminkininkas — Stasys Augonis; pirmasis vicepirmininkas — Aleksandras Dubauskas; antrasis vicepirmininkas — Ronaldas Baranauskas; sekretorė — Pranė Milerienė; išdininė — Verutė Tumienė; moterų vadovė — Milda Morkūnienė; kultūrinių renginių vadovė — Ilona Baranauskaitė. Į kuopos revizijos komisiją išrinkti Birutė Šakenienė, pirm. ir Česlovas Kiliulis. Stasys Augonis išrinktas kuopos pirmininku jau 6-am terminui. Pagal statutą valdyba renkama dvejiems metams.

PAŽINTIS SU LIETUVOS DAKTARAIŠ

Motinos dieną, gegužės 10, po pamaldų Šv. Petro bažnyčioje salėje So. Bostone įvyko Bostono visuomenės susipažinimas su medicinos delegacija iš Vilniaus Universiteto greitosios pagalbos ligoninės. Šios ligoninės direktorius dr. Leonardas Streikus supažindino su savo kolegomis, trumpai išdėstė dvejų savaičių, apsilankymo Winchesterio ligoninėje tikslus, papasakojo apie sveikatos apsaugos reformos būtinumą ir jos vykdymą Lietuvoje bei atsakė į klausimus. JAV ir Lietuvos specialistų medicinos pasikeitimo programos organizatorius adv. Timothy Jaroch išdėstė šio projekto esmę ir laukiamus rezultatus, naudingus Lietuvai. Susitikimą pravedė Gintaras Čepas. Pašnekesiai ir pasidalinimas nuomonėmis tęsėsi prie kavos ir gardžių užkandžių, paruoštų klebono padėjėjos Onos Merkienės ir darbščių talkininkių.

LIETUVA MINI ST. SANTVARO ATMINIMĄ

Kauno Viešosios Bibliotekos salėje balandžio 27 d. įvyko iškilmingas poezijos ir atsiminimų vakaras „Žinau, kas būsiu aš“, skirtas poeto Stasio Santvaro 90-ajam gimimo jubiliejui (1902.05.27) ir mirties metinėms (1991.IV.12). Nepaisant lietingo, šaltoko pavasarinio oro, erdvi salė buvo pilna poeto gerbėjų. St. Santvaro kūrybą ir vietą lietuvių literatūroje aptarė poetas, kritikas Robertas Keturakis. Įžangą į savo poezijos pasaulį pateikė pats St. Santvaras, kurio balso irasas, kartu su žvelgiančiu nuo scenos portretu, perteikė klausytojams jo asmenybės meniškumą ir subtilumą. Poezijos recitalyje dalyvavo aktorė, prisidėjusi prie vakaro rengimo, Rūta Staliūnaitė, kurią su St. Santvaru siejo ilgametė asmeninė bičiulystė. Su jai būdingu meistriskumu R. Staliūnaitė deklamavo St. Santvaro eiles iš „Dainų ir sapnų“, „Kaimynų“, „Lyrikos“ rinkinių, skaitė ištraukas iš poeto ir jos per dešimtį metų trukusio susirašėjimo. Aktoriaus Egidijus Stančikas iš sąsiuvinio perskaitė perrašytus St. Santvaro eilėraščius apie meilę. Jaudinančiu vakaro momentu tapo, kai kelios moterys pakilo iš salės scenon ir iš atminties deklamavo pamėgtuosius St.

Santvaro eilėraščius. Programos pabaigoje poeto našlės Alės Santvarienės giminės nuosirdžiai padėjo rengėjams jos vardu ir įteikė skaitovams puokštes gėlių. Lietuvos TV nufilmavo šį St. Santvaro iškilmingą minėjimą ir rodė gegužės 3 ir gegužės 27 d. televizijos laidoje. Š.m. almanacho „Ažuolynas“ Nr. 20, leidinys skirtas St. Santvaro kūrybos ir gyvenimo keliui.

L. Ž.

ŽMOGUS, KURIS GYVENO...

„Tėvynės garsų“ lietuvių radijo programos vedėjo Juozo Stempužio mirtį plačiai paminėjo Petro Viščinio vedamoji Bostono ir apylinkės lietuvių radijo programa „Laisvės Varpas“. Gegužės 3 d. laidoje tuo reikalu kalbėjo programos vedėjas Petras Viščinis ir buv. Amerikos Balso lietuvių skyriaus ilgametis vedėjas Alfonsas Petrutis iš Cape Codo, MA. Savo įvadinėje kalboje Petras Viščinis apibūdino Juozo Stempužį, kaip vieną tų naujųjų ateivių, kurie ryžosi pakelti Amerikos lietuvių radijo programos lygį, pritaikyti jas naujoms visuomenės reikavimams, kiek įmanoma, sumoderninti. Šia prasme Juozas Stempužis buvo geresnėje padėtyje, negu kitų lietuvių radijo programų vedėjai, įskaitant „Laisvės varpą“, dėl dviejų priežasčių: Pirmą — Clevelando lietuvių organizacijos ir visuomenės plačiai rėmė „Tėvynės garsus“, negu kitose vietovėse lietuvių savo programos. Antra — Juozas Stempužis susilaukė talkininkų, kurie, reikalui esant, jį pavaduodavo. Tad dabar yra kam pakeisti mirusį ilgametį vedėją. Linkėta, kad „Tėvynės garsai“ išliktų tokia lygyje, kokiame juos paliko Juozas Stempužis.

O Alfonsas Petrutis taip kalbėjo:

„Kažkas yra pasakęs, kad žmogus tikrai gyvena, kai jis didžiąją savo gyvenimo dalį — talentą ir patyrimą skiria visuomenei. Clevelando lietuvių neteko asmens, kuris daugiau ne didžiąją savo gyvenimo dalį buvo paskyręs išeivijai. Stempužio mirtis palieka didelę spragą Amerikos lietuvių kultūrinėje veikloje.

„Retu sutapimu man teko velionį pažinti Lietuvoje. Mus abu Vilniuje suvedė tas pats tikslas — tapti radijo pranešėjais.

„Atvykęs į Vilnių studijoms universitete, netikėtai spaudoje pamaciau skelbimą: „Vilniaus radiofonas ieško radijo pranešėjo“. Tuo metu radijo diktoriaus darbas buvo labai patrauklus ir žavintis. Juk radijas buvo dar pačiam vystymesi, o radijo darbas visai naujas. Dar gyvenimas provincijoje buvau pasigaminęs primityvų radijo priimtuvą su kristalu, su kuriuo pagavau pirmąsias Kauno radijo programas. Koks buvo džiaugsmas ir malonumas! Nuo tada manys užsidedę noras arčiau pažinti šią stebuklingą susižinojimo sritį, o gal joje teks ir dirbti? Manau, kad panašiomis svajonėmis „sirgo“ ir velionis, tada studentas, Juozas Stempužis.

„Vilniaus radiofono suviliotas, nustatytą dieną ir valandą atsiradau radijo studijose Gedimino gatvėje. Tenai jau laukė gal apie 50 (ar daugiau) panašių kandidatų: jaunų, pagyvenusių, su diplomais ar kitu patyrimu. Tame būryje buvo ir Juozas Stempužis, aktyvus jaunimo veikėjas. Jo tada dar nepažinojau, tačiau apie jį žinojau.

„Varžybos tęsėsi dvi dienas.

Kandidatų skaičius tirpo, mažėjo valandomis, nes egzaminai buvo neįprastiniai, kuriems galėjai iš anksto pasiruošti. Tekstų skaitymas: paprastai ir dailūs, kirčiavimas, frazavimas, balso intonacija, svetimžodžių ir frazių ištarimas, greita orientacija, ir panašūs dalykai, reikalingi geram radijo pranešėjui. Reikia prisiminti, kad tuo metu laikotarpiai dalyvaudavo ir radijo vaidinimuose; skaitydavo poezijos bei kitus dailiosios literatūros kūrinius.

„Atsimenu, kad mudu su Stempužiu kasėmės pirmyn. Pagaliau atėjo egzaminų baigmė, Jury komisija paskelbė rezultatus ir... pripažino mane laimėtoju. Man dar jaunam studentui tai buvo džiaugsmo ir pasi- džiavimo momentas. O kaip jautėsi varžovas? Stempužis po tokio sprendimo priėjo prie manęs ir, kaip tikras džen- telmenas, paspaudė man dešinę, linkėdamas sėkmės. Jaučiau, kad nebuvo jam lengva tai padaryti, nes ir jis tikėjosi pergalės. Nuo to laiko mudviejų pažintis nenutrūko, nežiūrint karo audrų ir tremties.

Kai Lietuvos antru kartu artėjo raudonoji armija, Stempužis, kaip ir aš bei šimtai

tautiečių — patraukėme į vakarus; kiekvienas savo keliu, savo- mis priemonėmis. Taigi, prieš mūsų valią tapome bėgliais, tremtiniais.

„Pasibaigus pasauliniam karui, iš stovyklų Vokietijos pajudėjo emigracija į užjūrius. Stempužis atplaukė Amerikon ir, laikydamasis arčiau Mikulskio grupės, apsigyveno Clevelande. Ten jis nepamiršo savo jaunystės svajonės — tapti radijo žmogumi.

„Amerikoje su juo susitikdavau suvažiavimuose, mi- nėjimuose, dainų ar tautinių šokių šventėse. Visada pilnas sumanymų ir energijos. Kai iš New Yorko persikėliau Washington, ir po ilgesnio darbo Amerikos Balso radijo agen- tūroje tapau lietuviško skyriaus vedėju, kalbinau Stempužį per- sikelti į Washingtoną, ir dirbti mūsų štabe. Iš pasikalbėjimų telefonu ir jo laišku jaučiau, kad jis mieliai norėtų gauti jo žo- džiais, „prestižinį radijo darbą“, tačiau kartu supratau, kad jis per giliai įleidęs šaknis į Clevelando kultūrinę veiklą: juk ten jo namai, šeima, jo išugdytas lietuviškas radijas, visuomeninė veikla... Supratęs jo rūpestį, daugiau tuo reikalu nebevarginau. Ir toliau likome

draugais ir bendradarbiais. Kai kuriomis progomis parūpin- davau jo radijui medžiagos, o jis retkarčiais ir man atsiųsdavo lietuviško gyvenimo aktualijų.

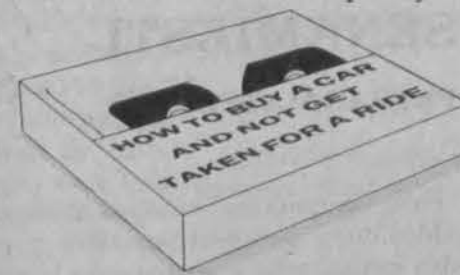
„Kalbėdamas apie velionį, kaip radijo darbuotoją, galiu pasakyti tik geriausia. Turė- damas igimtą talentą organi- zuoti, vadovauti, Stempužis ne- bijojo darbo krūvio ar sunkumų. Jo radijo laidos prilygo pro- fesionalinio lygio programoms ir buvo įvertintos Lietuvių Bendruomenės radijo premija ir kitais būdais. Radijas nebėra pramoginė ar reklamoms skir- ta priemonė. Stempužis pasta- raisiais metais naudojosi nau- jausiomis pagalbiniomis priemo- nėmis — telefaxu, stengdamas- is greičiau ir tiksliau pranešti apie svarbius įvykius Lietuvoje ar Amerikoje. Jo išsimokli- nimas ir platus patyrimas visu- meninėje veikloje padarė jį sunkiai pakeičiamu radijo darbuo- toju, žinių perdavimo asmeniu. Netekome dar vieno svarbaus ir brangaus tautiečio, kuriam pakaitalą nebus lengva rasti. Amžinos atminties Juozas Stempužis negailėjo jėgų, nei sveikatos, visa tai skirdamas išeivijai. Už tai turime būti jam dėkingi. Jo siela tesiliui rami- bėje.

Low monthly payments
+ Dealer bargaining power
+ Same day loan pre-approval
= One Smart car buyer

Visiems patinka žemesni įmokė- jimai už automobilį. Automobilį perkant, paskambinkite dabar arba užsiekite į Standard Federal Banką pasikalbėti apie iš anksto patvir- tinamą (pre-approved) paskolą. Pas- mus gausite paskolą žemiausiu pro- centu bet kurios rūšies automobiliui. Mūsų „Smart Car Buyer's Kit“, kurį dovanojame savo „pre-appro- ved“ klientams gali jums sutapyt ne vieną šimtą automobilį perkant. Priedo, veltui gausite plačiai išgirtą audio įrašą „How to Buy a Car and not Get Taken for a Ride“ (kaina parduotuvėse — \$7.45) plus informaciją, kaip pasirinkti sažiningą au- tomobilį prekiautoją, kaip pasi- derėti, kaip išvengti „paslėptų“ kai- nų.

Apsiginkluokite mūsų „Smart

buyer's“ sertifikatu, kuris parodo nuošimčius, terminą ir mėnesinius įmokėjimus. Visa tai padės jums su pasitikėjimu, drąsiai įžengt į au- tomobilių parduotuvę. Paskolą jums patvirtiname asme- niškai arba per telefoną tą pačią dieną. Tik paskambinkite arba užei- kite į Standard Federal įstaigą, jūsų apylinkėje — patvirtinsime paskolą ir padovanosime įrašą „Kaip nusi- pirtk automobilį, kad neapstatyt!“.

8.95% A.P.R. AUTO LOANS
60 MONTH TERM-OTHER RATES & TERMS AVAILABLE

- Chicago: Brighton Park/ Corporate Headquarters
4192 S. Archer Avenue
(312) 847-1140
- 47th Street
2555 W. 47th Street
(312) 523-1083
- Garfield Ridge
6141 S. Archer Avenue
(312) 767-5200
- Southwest Suburban: Evergreen Park
3960 W. 95th Street
(708) 636-6090
- Hickory Hills
9357 S. Roberts Road
(708) 598-5050
- Hickory Hills
1141 Creek Shopping Center
8653 W. 95th St.
(708) 599-1977
- Southwest Suburban: Oak Lawn
9801 S. Cicero Avenue
(708) 424-3300
- Oak Lawn
10350 S. Pulaski Road
(708) 424-5910
- Palos Heights
6419 W. 127th Street
(708) 371-4400
- West Suburban: Downers Grove
5100 Forest Avenue
(708) 963-1140
- Lombard
23 N. Main Street
(708) 627-1140
- Willowbrook
715 Plainfield Road
(708) 325-6610

SFB
Standard Federal Bank
for savings

8.95% A.P.R. for five years on \$50 monthly payments of \$200. 14 based on a \$10,000 auto loan. Other rates and terms available. A 20% down-payment is required for new autos and 25% on used autos. Standard Federal Bank does not guarantee the amount of savings, if any, on the vehicle purchase price. Final loan approval and disbursement subject to income and employment verification. Car title offered while quantities last.

FDIC INSURED

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS (312) 586-5959 (708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sažiningas Patarnavimas
- M.L.S. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltul
- Perkame ir Parduodame Namus,
- Apartmentus ir Žemę.
- Pensiininkams Nuolaida.

ŠIMAITIS REALTY
Viktora Šimaitis
Irena Blinstrubienė
Nuosavybių pardavimas. INCOME TAX
5953 S. Kedzie Ave.
Tel. 436-7878

GREITAM PARDAVIMUI NA- MAS ir 5 akrai žemės Lemonte. Sav. išvyksta į Škotiją. Skam- binti nuo 4 v. p.p. iki 8 v.v. 708-257-2696.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio žas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turis Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir saži- ningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

32 m. vyras ieško darbo. Pagei- dauja „mechanical maintenance“. Yra dirbęs statybose ir Milan's Machining Co. Skambinti Vytui, tel. 312-523-9367.

TAISOME SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUUVUS
Kreiptis į Hermis Deckys
Tel. 585-8824. Nuo 8 ryto iki 6 v.v.
Kalbėti lietuviškai

LORETTA'S—LTD DOMESTIC EMPLOYMENT AGENCY
• Nannies • Babysitting
• Companion • Elderly Care
• Home Health Care
• House Keepers •
Licensed & Bonded
(312) 523-3575
(312) 523-3767

Remontuojame namus viduje ir iš lauko. Taisome „plumbing“.
Kreiptis: 312-776-8340

BELL-BACE REALTORS
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60629
(312) 778-2233

INCOME TAX — INSURANCE
• Namų pirkimas ir pardavimas
• M.L.S. kompiuterių ir FAX pagalba
• Veltul namų įvertinimas
• Greitas ir sažiningas patarnavimas
• Visi agentai kalba lietuviškai
• Nuolaida pensininkams

Century 21 REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-585-6100

BALYS BUDRAITIS
Asmeniškai patarnauja įvairių nuosavy- bių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiestuose. Sinteresuoti skam- binkite BUDRAIČIUI
Bus. 312-585-6100, res. 312-778-3971

FOR RENT

Išnuojamas 3 1/2 kamb. moder- nus butas Marquette Pk. apylinkėje, pirmame aukšte. Su šiluma ir oro vėsi- nimu; moderni viryklė ir šaldytuvai. Skalbykla su mašinomis. Suaugusiems.
Kreiptis: tel. 708-361-5594.

HELP WANTED

HELP WANTED
Skubiai reikalingos moterys mokančios išsivinioti rankomis. Dirbat- te savo namuose. Užmokestis nuo iš- dirbio. Skambinti tarp 7-9 v.v., tel. 312-348-8092. Kalbame lietuviškai.

LITHUANIAN DIASPORA KONIGSBERG TO CHICAGO.
anglų kalba. Autorjus
Antanas J. Van Reenan

Knygoje nagrinėjama lietuvių tautiško kilmės ištakos, anali- zuojama ta ligi šiol negyldenta ver- tybių konfigūracija. Studijų dinamiškumo eig., e. skverbiama- si į diasporos mentalitetą, išryš- kinama Rytų Europos mintijū- mo variacijos, aiškina. Kaip apsiginklavus sava ideologija, galima taikalingai sugretinti savo- jautiško pagrindus su Amerikos tautiško principais.
Knyga pradėdama 19-to amžiaus lietuvių tautiško supra- timu-pajautimu. Dėmesio centre — lietuvių ateiviai. Apsiribojama Čikaga. Pirmoji banga (lietuvių ateiviai) (1867-914) — lietuvių, daugumoje ekonominiai emigran- tai, savo noru palikę gimtąjį kraštą, daugumoje valstiečiai, menku išsilavinimu. Antroji banga (1948-1952) — be didesnių išimčių, profesionalai, išsimokslinę, atvykę ne savo noru ir įgiję D.P. (displaced persons) vardą. Analizuojamas kultūrinis susidūrimas tarp abiejų minėtų bangų. Vaizduojama kaip Antroji banga perėmė Pirmosios bangos sukurtas institucijas ir kaip sukūrė naujas.
Knygą sudaro 330 psl., didelio formato. Išleido University Press of America, Inc., Lanham, New York and London. Kaina su persiuntimu 27 dol. Illinois gyv. dar pridėda 2 dol. valstijos mokesčio. Užsa- kymus siųsti:
Draugas
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

VILNIAUS KRAŠTO LEGENDOS

Genrikas Songinas

Knyga, kurią pradėjus norisi ir toliau skaityti. Istoriniai faktai ir nuotaikos, mitologija ir nuotykiškai susipynę į vaiz- dingus pasakojimus, kurių realybė nekelia abejonių. Lengvai, sklandžiai skaitoma knyga, kuri tinka jaunam ir senam.

Gražiai apipavidalinta, kietais viršeliais, patraukliu dail. Ramintos Lapšienės aplanku ir vinjetėmis. Puiki dovana įvai- riomis progomis. Kaina su persiuntimu 10 dol. Illinois gyven- tojai dar pridėda 64 ct. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

Lietuvos konservatorijos Klaipėdos fakulteto choreografijos katedros ansamblis „Vėtrungė“.

„VĖTRUNGĖ“ RODO KRYPTĮ CHICAGOS LINK

JURGIS JANUŠAITIS

Devintosios Lietuvos Tautinių šokių šventės komitetas savo posėdžiuose dažnai mini ir „Vėtrungės“ vardą. Tad kas ji tokia? — dažnas paklaus.

Šventei ruošti komitetas užsimojo į šokių šventę sukviesiti veikiančius tautinių šokių ansamblius, grupes beveik iš viso pasaulio — pradedant JAV, Kanada, Pietų Amerika, Australija, Europa ir būtina susilaukti reprezentantų iš jau laisvos, nepriklausomos Lietuvos, kurios garbei ir ši šventė skiriama. Į ansamblių gretas Komitetas irikiavo ir į šventės repertuarą įtraukė Lietuvos konservatorijos Klaipėdos fakulteto choreografijos katedros ansamblį „Vėtrungė“.

Šio ansamblio įsikūrimo istorija siekia 1967 metus, kai Vilniaus pedagoginiame institute buvo įkurta choreografijos katedra, pradėjusi ruošti būsimuosius respublikos šokių kolektyvų vadovus.

Tai buvo sunkios okupacijos metai, Lietuvos jaunimas, norėdamas išlaikyti tautos viltį ir prisikelti laisvam gyvenimui ir ugdyti tautinę kultūrą per tautinius šokius ir būrėsi į „Vėtrungę“, kad čia galėtų gerai pa-

siruoti, o vėliau vadovauti šokių kolektyvams.

1971 m. rudenį choreografijos katedrai, perkelti į Klaipėdą, buvo lemta tapti čia steigiamosios kultūros profilio aukštosios mokyklos branduoliu. Dar Vilniuje susikūrė studentų choreografinė studija, Klaipėdoje išaugusi į didelį ansamblį, kuriam 1975 m. buvo suteiktas liaudies ansamblio „Vėtrungės“ vardas. Ansamblio sudėtyje ne tik šokių grupė, bet ir liaudies instrumentų bei vokalistų grupės.

Gausus ir įvairus ansamblio „Vėtrungė“ repertuaras. Tai lietuvių sceninės choreografijos klasika ir naujausi respublikos baletmeisterių sukurti šokiai, apimantys kaimyninių respublikų ir pasaulio šalių liaudies šokius.

„Vėtrungė“ daugelio reikšmingų iškilmių ir atsakingų koncertų dalyvė Lietuvoje. Ji dalyvavo Vilniaus universiteto 400-ųjų metinių jubiliejinuose renginiuose, 1980 m. Pasaulio olimpinio žaidynių atidarymo iškilimėse, 1991 m. vasarą Kaune IV-ųjų Pasaulio lietuvių sportinių žaidynių atidaryme. O nuo 1970 m. visų Tautinių

dainų švenčių bei Pabaltijo studentų švenčių „Gaudeamus“ dalyvė.

„Vėtrungė“ keliavo ir koncertavo Vokietijoje, Čekoslovakijoje, Bulgarijoje, Kipre, Jugoslavijoje, Rumunijoje, Islandijoje, pasiekė Madagaskarą ir Maurikiją. Ansamblio kūrybiniam augimui daug jėgų atidavė baletmeisteriai Jūratė Čapaitė, Nikolajus ir Tulijs Zinčiukai, Laimutė Zubienė; liaudies kapelos vadovai — Virgilijus Nemanušas, Edmundas Ganušauskas ir Vytautas Alenskas. Vokalinės grupės vadovai — Pranas Jankauskas, Justinas Jonušas ir Vytautas Pučinskas.

„Vėtrungė“ susikūrė, išaugo, subrendo savoje žemėje, savo duoklę atidavė Lietuvai, apkeliavo dalį pasaulio, kitoms tautoms parodė, be abejo, ir lietuvių tautos meną, pagaliau pasuko kryptį Chicago link. „Vėtrungė“, neabejoju, svertingai pasitiks ir priims šventei ruošti komitetas ir Chicago lietuvių visuomenė, o žiūrovai liepos 5 d. nuoširdžiai pasveikins.

Su „Vėtrungės“ steigėju profesoriumi Juozu Gudavičium šiuo metu dirba šokių vadovai Jūratė Čapaitė ir Povilas Fokinas.

Gero vėjo mieloji „Vėtrungė“, Chicago link.

Šia proga prisiminkime ir

Šmaizienės paskaitė Daliaus Sauliuko „Giminėlės“ — buvusio Lietuvoje humoristiniai apdūmėjimai. N. Sabaliūnas pajaurino Zenono Tamošausko satyrinę kūrybą. Bilietėlius dovanų paskirstymui parduvinėjo Regina Sabaliūnienė ir Elena Zubrickienė. Paskirstymą vykdė Napoleonas Sabaliūnas ir Jadvyga Švilpienė, valdybos vicepirmininkė ir renginių vadovė. Keletas vertingų dovanų buvo paleista į varžytines, kas žymiai padidino gegužinės pelną, kuris visas buvo skirtas išveiktos lietuvių Tautinių šokių šventei remti. Susidariusias išlaidas valdyba apmokėjo iš apylinkės kases.

Gegužinėje dalyvavo svečias iš Floridos Ignas Bumelis, kuris gal ateity taps nuolatinio Hot Springs gyventoju. Čia jau daug metų gyvena jo sesuo Stasė Jucienė.

Tad pirmoji, šio sezono gegužinė buvo visais atžvilgiais sėkminga. Lauksime kitos, kuri bus toje pačioje vietoje Family Parke 12 val. gegužės 27 dieną. Sal. Šmaizienė

Tautinių šokių šventės komiteto rūpesčius, priimant gan didelį „Vėtrungės“ ansamblį, padėkime komitetui ansamblį globojant ir neatsisakykime savo pastangų šventės darbui paremti ir auka. Tai išveiktos bendras tikslas, tebūnie ir bendri rūpesčiai. Artėjanti Tautinių šokių šventė bus dar vienas bandymas — ar esame dar gyvi išveiktos.

TRAUKINIŲ-AUTOMAŠINŲ NELAIMĖS

Geležinkelių sankryžose su keliais traukinių-automobilių nelaimėse Illinois valstijoje 1991 m. žuvo 42 asmenys. Buvo tik 291 katastrofos su traukiniais. Tai mažiausias skaičius per visus 47 metus nuo to, kai buvo pradėta registruoti geležinkelių sankryžų nelaimės.

A.†A. MARIA ULOZIENĖ LABAZAUSKAITĖ

Gyveno Chicago West Lawn apylinkėje, anksčiau Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1992 m. gegužės 18 d., 10:30 val. ryto, sulaukusi 88 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Kėdainiuose. Amerikoje išgyveno 42 m. Pasiliko dideliame nuliūdime dukterė Regina Smolinskienė, žentas Albinas, anūkas Andrius; taip pat daug giminių Cleveland, OH ir Lietuvoje.

Kūnas pašarvotas trečiadienį, gegužės 20 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, gegužės 21 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėta į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje 9:30 val. ryto įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę dukterė, žentas, anūkas ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus/ Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345.

A.†A. SOFIJA NATKEVIČIŪTĖ PETRAVIČIENĖ

Š.m. balandžio mėn. 17 d., Miami, Floridoje mirė mūsų Mamytė, Močiutė, Sesutė a.a. Sofija Petravičienė, sulaukusi 78 m. amžiaus, anksčiau gyvenusi East Lansing, Michigan ir Toronto, Ontario.

Velionės vyras a.a. Alfonsas Petravičius mirė 1985 m. lapkričio mėn. 3 d. Dideliame nuliūdime liko dukros ir žentai: Jūratė ir Steve Schroeder, Zita ir Dan McLellan, Dalia ir Paul Roden; sūnūs ir marčios: Stasys ir Irena Petravičiai, Arvydas ir Marcia Petravičiai, vaikaičiai Steve, Brian ir Eric Schroeder, Douglas ir Clare McLellan ir dvi seserys su šeimomis — Danutė Naikauskienė ir Stasė Bludžiuviėnė bei daug kitų giminių Clevelande ir Lietuvoje.

Velionė priklausė Lietuvių Bendruomenėi, BALFUI, Miami Lietuvių klubui ir Amerikos Lietuvių Tautinei sąjungai.

Šeštadienį, gegužės mėn. 30 d., 12 val. vidurdienį įvyks gedulingos šv. Mišios už velionės vėlę Divoje Apyvaidos bažnyčioje 25335 W. Nine Mile Road, Southfield, Michigan. Po šv. Mišių, velionės palaikai bus nulydėti į Holy Sepulchre kapines. Šeima kviečia gimines ir draugus dalyvauti mišiose ir laidojimo apeigose.

Nuliūdę: dukros, sūnūs ir seserys su šeimomis.

Laidotuves tvarko Val S. Bausa laidotuvių namai, 1930-25th St., Detroit, MI 48216. Laidotuvių direktorė Yolanda M. Zaparackienė. Tel. (313) 554-1275.

A.†A. STEFANIJAI BALTŪSIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame dukterį GENĖ BAUŽIENĖ, jos vyrą TADĄ ir anūkė INDRĖ su šeima

D. Kupčikienė ir Kaffenberger šeima

NEW JERSEY, NEW YORK — „Lietuvos Atsiminimai“, sekmadieniais nuo 2 iki 3 v. p.p. iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. „Music of Lithuania“ programos, vedamos anglų kalba, iš tos pačios stoties, taip pat sekmadieniais girdimos nuo 1 iki 2 v. p.p. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N. J. 07060. Tel. 908-753-5636.

INTERNATIONAL TRAVEL CONSULTANTS

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiame oro linija

„ŽAIBAS“ — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

9525 South 79th Avenue
Hickory Hill, Illinois 60457
Telefonas (708) 430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonas 350-115 ir 778-392

DRAUGAS, trečiadienis, 1992 m. gegužės mėn. 20 d.

5

A.†A. DR. DOMAS MICUTA

Gyveno Waukegan, IL.

Mirė 1992 m. gegužės 16 d., sulaukęs 97 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 43 m.

Nuliūdę liko: dukterys Jūratė, Birutė Baltrus, žentas Juozas; anūakai: Dalia, Laura ir Rimas su žmona Susann. Kūnas pašarvotas trečiadienį, gegužės 20 d. nuo 6 iki 9 v.v. E. Petrosiaus laidojimo namuose, 10th St. ir Sheridan Rd., Waukegan, IL.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, gegužės 21 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėta į St. Bartholomew parapijos bažnyčią, Waukegan, IL, kurioje 9:30 val. ryto įvyks gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus nulydėtas į Ascension kapines Libertyville, IL.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę dukterys, žentas ir anūakai.

Laidotuvių direkt. Ed. Petrosius. Tel. 708-473-3966.

Sesei ir patrietei ir kolegei

A.†A. ALDONAI TAURIENEI

iškeliavus Amžinybėn, broliui ir kolegai VYTAUTUI, sūnams ARVYDUI ir ŠARŪNUI ir jų šeimoms nuoširdžiai užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Korpl' Fraternitas Lituanica-Patria

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE

Marquette Parke

Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:

11028 Southwest Hwy. * Palos Hills

9236 S. Roberts Rd. * Hickory Hills

2424 W. 69 St. * Chicago

Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home

2533 West 71st Street

Chicago, Illinois 60629

1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home

10201 South Roberts Road

Palos Hills, Illinois 60465

708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois 60650

708-652-1003

Laidotuvių namai Chicagoje ir priemiesčiuose.

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS

DONALD M. PETKUS

DONALD A. PETKUS

MŪSŲ KOLONIJOSE

Hot Springs, Ark.

ATSISVEIKNOME SU A. A. L. ŠAKINIENE

Balandžio 21 dieną vietos ligoninėje mirė a.a. Ludmila Šakinienė, palikusi giliame liūdesyje savo vyrą Joną Šakinį. Atsisveikinimas su velione buvo Gross laidotuvių namuose. Religinės apeigas atliko kun. Thomas A. Ulrich, Associate Pastor Westminster Presbyterian bažnyčios. Visų Hot Springs lietuvių vardu atsisveikino čia rašančioji, paskaitydama Ludmilai skirtą jos vyro sukurta eilėrašį. Gedulo pietūs buvo Avanelle valgykloje.

A. a. L. Šakinienės palaikai ilsiisi Crestview kapinėse urnoms skirtoje nišoje.

Ludmila Allikaitė (tėvas buvo estas) gimė Telšiuose 1912 m. liepos 10 d. Baigusi Mažeikių gimnaziją įstojo į Dotnuvos žemės ūkio akademiją, planuodama būti agronomė. Deja, susidūrusi su finansiniais sunkumais turėjo mokslą nutraukti ir ieškotis tarnybos. Kretingoje dirbo prie teisėjo ir prokuratoriaus. 1943 metais susituokė su Jonu Šakinium Mažeikių evangelikų bažnyčioje ir persikėlė gyventi į Šiaulius. Artėjant raudonajam tvanui, pasitraukė su vyru į vakarus per Karaliaučių į Dresdeno apylinkę. Iš ten vėl

teko tolyn į vakarus keltis. Apsigyveno Kempteno lietuvių stovykloje.

Amerikoje pirmoji gyvenvietė buvo Chicago, vėliau New Buffalo ir apie 15 metų išgyveno Hot Springs, Arkansas valstijoje. Ludmila buvo ramaus, kuklaus būdo, nemėgo triukšmingos viešumos, pasitenkino namų aplinka, daug skaitydavo — sekė lietuvišką ir anglišką spaudą. Ypač mėgo gėles, kaimynystėje gyvenama, matydavau ją vaikščiojančią apie savo gėles ir dažnai dainuojančią.

Išsėkis ramybėje, mieloji kaimyne, susitiksime visi Viešpaties soduose.

LB GEGUŽINĖ

Lietuvių Bendruomenės gegužinė, turėjusi įvykti balandžio 29 d. dėl nepalankaus oro buvo nukelta į gegužės 4 d. Tą dieną oras buvo puikiausias, vienas malonumas gamtoje su tautiečiais pabendrauti. Vikriai sukosi valdybos nariai — tai fantus priimdami, kavą užkaisdami ar muzikos perdavimą tvarkydami. Apylinkės pirminkas Stepas Ingaunis, pasveikinęs visus susirinkusius, pasidalino išpūdziais iš LB Vidurio Vakarų apygardos suvažiavimo Lemonte, IL, iš kurio prieš keletą dienų grįžo.

Publikai užkandžiaujant S.

APLINK MUS

x Kun. Jonas Kuzinskas klebonas, atnašaus padėkos šv. Mišias savo 40 metų kunigystės proga sekmadienį, gegužės 24 d., 10:30 v.r. Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje. Tuoj po šv. Mišių bus priėmimas parapijos salėje. Parapičių komitetas kviečia visus dalyvauti, kartu pasimelsti ir pasidalinti šiuo jubiliejaus džiaugsmu su mūsų mylimu ir gerbiamu klebonu.

x „Lietuvos Aido“, vyriausias redaktorius Saulius Stoma, su kitais redakcijos nariais gegužės 23 d. atvyksta į JAV ir porą savaitę lankysis Chicagoje. Pranešimus apie spauda Lietuvoje ir paskutines valstybines problemas Saulius Stoma suteiks lietuvių visuomenei vakaronėje Jaunimo centro kavinėje gegužės 29 d. 7:30 v.v. Visi kviečiami dalyvauti.

x Mokyti. Bronius Krokys iš Philadelphijos, mokys lietuvių kalbą „Lithuanian Heritage“ stovykloje Dainavoje ir per specialius tautinius žaidimus didins jų lietuvišką žodyną.

x ALRK Moterų sąjunga ruošia linksma vakarą šeštadienį, gegužės 30 d., Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje po 5 val. šv. Mišių. Bus muzika ir skanūs patiekalai. Visi kviečiami.

x Už a.a. Joną Jokubką, buvusį Chicago Vyčių senjorų kuopos pirmininką, jo mirties metinių proga bus atnašaujamos šv. Mišios birželio 3 d. 9 val. ryto Marijonų koplyčioje. Nariai ir svečiai maloniai kviečiami dalyvauti ir prisiminti a.a. Joną savo maldose. Po gedulo šv. Mišių bus kavutė ir trumpas susirinkimas. Prisiminimą rengia ir visus kviečia Chicago Vyčių senjorų kuopos valdyba ir Petras Jokubka, pirmininkas.

x Pavasario balius ruošiamas Pasaulio Lietuvių centrą Lemonte paremti. Kviečiami visi dalyvauti baliuje gegužės mėn. 23 d., 6:30 val. vak. Vakarėnė 7:15 v.v., loterija ir šokiai. Muzika – Sauliaus Gylio orkestras – „Žiburys“. Atsilankydami paremsite Lietuvių centro Lemonte veiklą ir darbus. Laukia visų skani vakarėnė, gera nuotaika, ir smagūs šokiai. Rezervacijom skambinti Rūtai Sušinskienei (708) 257-7114.

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 778-0800
Valandos pagal susitarimą

ADVOKATAS ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. (708) 325-3157
Valandos pagal susitarimą

x Kun. Juozas Čepėnas, jo brolis Paulius iš Lietuvos, lydimi brolio Algio, gyv. Oak Lawn, lankėsi „Draugo“ redakcijoje ir administracijoje. Jie pasidalino išpūdziais iš Lietuvos žmonių gyvenimo. Kun. Juozas Čepėnas šiuo metu dirba Šv. Antano parapijoje Kaune.

x Ses. Grace, Šv. Kazimiero vienuolijos ir Šv. Kryžiaus ligoninės narė, gaus metinį pažymėjimą – award IAHA-IRHA Illinois sostinėje. Medalis bus įteiktas gegužės 20 d., trečiadienį, tarp 6 ir 8 val. Ramada Renaissance viešbutyje Springfielde. Sveikiname seselę už jos pasižymėjimą.

x Ramona Povilaitė, dr. Romualdo ir Mildos Povilaitių dukterė, baigė Northern Illinois universitą, gaudama bakalauro laipsnį iš „Marketing“ ir antrą laipsnį iš anglų kalbos. Universitete atstovavo studentams registracijos komisijoj ir buvo prezidentė Delta Sigma Pi (profesionalų prekybininkų sąjunga).

x Salomėja ir Viktoras Endrijonai, kaip jurbarkiečiai, paaukojo 50 dol. Jurbarko bažnyčiai remontuoti. Prie remonto prisideda ir kiti buvę jurbarkiečiai, dabar gyveną JAV-bėse.

x Jonas Stonkus iš Oak Lawn, Ill., lankėsi „Drauge“ su kitu reikalu ir ta proga paaukojo 20 dol. dienraščio stiprinimui. Dėkojame.

x DĖMESIO! SVARBUS PRANEŠIMAS! „Lietuvos Ambasada Vašingtone“ vėjus komitetas praneša, kad yra aukotojas sutinkąs padvigubinti vėjus metu surinkta sumą tiek, kiek bus surinkta aukų iki š.m. birželio 5 d. Aukos turi būti sušunčiamos ne į ambasada, bet: **Balzekas Lithuanian Culture Museum, 5600 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629.** Čekis išrašomas: **Embassy of Lithuania** vardu. Vėjus vyksta visą gegužės mėn. Kas yra tas dosnus aukotojas sužinosime birželio 5 d.

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX REALTORS, Rimas Stankus**, tel. (312) 586-5959 arba (708) 425-7161.

x B & D Lounge, 6600 S. Kedzie, Chicago, tel. 312-925-6264, visus kviečia linksmai praleisti laiką. Groja naujas ansamblis iš Lietuvos kiekvieną ketvirtadienio, penktadienio, šeštadienio ir sekmadienio vakarą nuo 9 val. Laukiame!

x Norint pirkti bei parduoti sklypus ar namus, prašome kreiptis į Vyt. ar Genę Belecus, 540 Ambassador Ct. Sunny Hills, Fla. 32428, tel. 904-773-3333.

x Kaip ir anksčiau, Atlanta laukia Jūsų siuntinių į Lietuvą. **ATLANTA IMPORT EXPORT**, 2719 West 71st Street, Chicago, IL 60629. Tel. (312) 434-2121.

x Kapų puošimo dieną pirmadienį, gegužės 25 d., iškilmės Šv. Kazimiero liet. kapinėse prasidės procesija 10 val.ryto. 10:30 v.r. šv. Mišias už visus šiose kapinėse palaidotus aukos šių kapinių direktorius ir Švč. M. Marijos Gimimo parapijos klebonas kun. Jonas Kuzinskas. Giedos Lietuvos Vyčių choras. Po Mišių prie Steigėjų paminklo vyks tradicinis mirusiųjų pagerbimas, pravedamas L. Bendruomenės pasauliečių komiteto ir Kapų savininkų draugijos, dalyvaujant kapinių direktoriui kun. J. Kuzinskui ir garbės sargyboje budint uniformuotiems šauliams ir šaulėms. Visuomenė kviečiama dalyvauti visoje iškilmių eigoje ir individualiniame kapų lankyme.

x Amerikos Lietuvių Tarybos Chicago skyriaus rengiamas Baisijų Birželio įvykių minėjimas bus birželio 14 d., sekmadienį, 10 val. ryto vėliavų pakėlimas Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčios aikštėje, 10:30 val. pamaldos bažnyčioje, kur giedos galingas choras muz. Antano Lino vadovaujamas. Po pamaldų minėjimas parapijos salėje su paskaita, menine dalimi. Moterys ir mergaitės prašomos vilkėti tautiniais drabužiais. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. Organizacijos su vėliavomis.

x Kun. Tony Markus, Nekalto Prasidėjimo parapijos vikaras Brighton Parke, klebonui kun. A. Puchenski pritariant, eis kapeliono pareigas „Lithuanian Heritage“ stovykloje ir praves pokalbius su vaikais krikščioniškų vertybių klausimais.

x Jonas Činkus, IX lietuvių Tautinių šokių šventės jaunimo susipažinimo vakaro komisijos pirmininkas, labai stengiasi, kad visi šokėjai ir svečiai smagiai praleistų susipažinimo vakarą šeštadienį, liepos 4 d., Chicagoje Jaunimo centre. Susipažinimo vakaro bilietai gaunami J. ir V. Vaznelių prekyboje.

x Matilda Marcinkienė, lietuviškų organizacijų darbuotoja, Chicago, Ill., Ona Kotovienė, Riverside, Ill., Jonas Činkus, Boca Raton, Fla., Bernadeta Miliauskaitė Harris, Worcester, Mass., Petras Mikšys, Leicester, Mass., Joseph F. Ruokis, Brockton, Mass., Jonas Šuopys, Brockton, Mass., pratęšė prenumeratą su 20 dol. auka. Dėkojame.

x Moterų federacija spalio mėnesį \$2,000 auka parėmė Lietuvos Ambasada Washington. Gausiai atsilankydami į „Pavasario žiedų“ balių šeštadienį, gegužės 30 d., 6 v.v., Sabre Room, prisidėsime prie ambasados išlaikymo. Rezervacijoms skambinti Daliai Ancevičienei 708-636-2213.

x Venecuelos lietuvių draugija rengia linksmą gegužinę Šaulių namuose gegužės 24 d. 12 val. Bus skanūs užkandžiai, gera muzika ir turtinga loterija. Kviečiame visus. **Valdyba.**

x Nijolė ir Leonas Maskaliūnai (IL) atsiuntė 500 dolerių auką IX Tautinių šokių šventės lėšų telkimo komisijai. N. ir L. Maskaliūnai yra šventės svečių priėmimo komisijos nariai ir ne vien finansais, bet ir darbu prisideda prie šventės ruošos.

x Privatūs asmenys, profesionalai, organizacijos, prekybininkai, nori pasveikinti IX Tautinių šokių šventę ir įdėti skelbimą į šventės leidinį, prašomi kreiptis į Vaclovą Momkų, tel. 312-925-6193.

Redaguoja J. Placius. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

NORIU BŪTI DIDELIS

Vaikui patinka klausytis ir eilėraščių apie įvairias kūno dalis – kokios jos mums svarbios, reikalingos. Kiekviena atlieka, kas jai skirta. Štai kaip rankytės apdainuoja poetas Anzelmas Matutis eilėraštyje „Dvi rankelės“:

Dvi rankelės
Šluoja butą,
Dvi rankelės
Bulvę skuta.

Dvi rankelės
Pina kasą
Ir burokams
Ežią kasa.

Kas gėlytę
Pievoj skina,
Kas mamytę
Apkabina.

Dvi rankelės,
Rankos šitos
Darbininkės –
Mūsų Rytos.

Pasiklausęs ši eilėraščių vaikas skubės daryti gerus darbus.

Laima Tamošiūnienė, Lietuva

RAŠAU IR PIEŠIU

Mano vardas yra Rima. Prasiėjęs stovyklai, aš buvau pradėjusi lankyti laikraščio būrelį. Paskiau persikėliau į kaukių darymo būrelį. Kai mano būrelis baigė savo darbus, vėl grįžau į laikraščio būrelį. Man patinka rašyti ir piešti.

Rima Viliamaitė, („Dainavos draugai“, JAS 1991)

BAILI DREBULĖ

(Legenda)
(Tėsinys)

Jėzus pasistiprinęs, palaimino papartį – tą gerą augalą. Nuo to laiko paparties šaknys nėra karčios. Ir dabar, paklydęs žmogus girioje, gali tomis šaknimis pasistiprinti, kad badu nenumirtų, kol atras kelią išeiti iš didelės girios.

Prašvito ir išaušo. Šventoji šeima keliavo toliau. Labai skubėjo, kad spėtų pabėgti iš Erodo karalystės ir išvengtų budelių, kurių tikslas išžudyti nekaltus kūdikius, kurių tarpe būtų ir Jėzus.

Mažai poilsio turėjo Marija. Nors ir nesunkus buvo kūdikėlis Jėzus, bet su juo persikirti ne valandėlės nenorėjo, kol nesuras saugios vietos nuo persekiotojų.

Pailsusi ir sušilusi Marija su Jėzumi mėgino po drebulę pasislėpti pailsėti, bet negailestingas medis jų nepriėmė:

– Bijau! – šaukė drebulė, – kad karalius Erodas, už priglaudimą pabėgėliui, perpykęs nenukirstų, bijau baisaus Erodo keršto!... Eikite iš čia kur nors kitur... Bijau!... Eikite, eikite!... – nuolat kartojė medis.

Iš baimės dar labiau sudrebėjo drebulės šakos, o lapai pasišiausė, kaip išsigandusio žmogaus plaukai ant galvos.

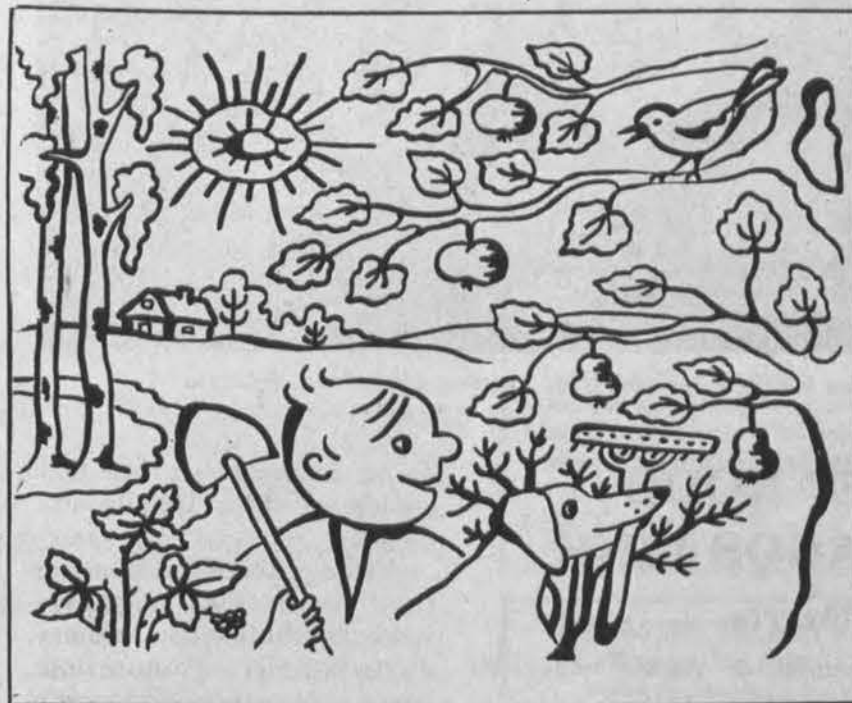
Marija pakilusi, su Jėzumi rankose, nubėgo ir pasislėpė po lazdynu (riešutų medžiu).

– Ar tu nebijai Erodo? – paklausė Marija, ir kaip išgąsdintas paukštėlis krito pervargusi po išsiplėtusio lazdyno pavėsiu, kuris, nieko neatsakęs, pridengė šventąją šeimynėlę savo šakelėmis ir lapeliais.

(Bus daugiau)

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

Algis Trakys ir Taksiukas Šleivys keliauja į savo sodą Lietuvoje vasaros darbams.

Iš A. Gustaičio knygos vaikams „Sodininkai“.
Piešinys Ilonos Brazdžionienės

PAVASARIS

Koks nuostabus yra pavasaris! Vakar išėjau, visur buvo ruda, o šiandien saulutė šviečia ir visokios: geltonos, raudonos ir mėlynos gėlės žydi. Vieną dieną, vos tik pradeda žydėti, o jau kitą dieną pilnai žydi. Visur pradeda sprogti medžių pumpurėliai. Jau ir krūmai ima žaliuoti. Paukščiai linksmai šokinėja ir čiulba, nes jau pavasaris čia pat. Smagu bėgioti po parką ir žaisti sviediniu. Kiti vaikai gauda vienas kitą ir supasi ant sūpynių. Pavasaris yra labai gražus ir smagus metų laikas. Galima pajusti, kaip viskas atbunda.

Andrius Čarauškas, K. Donelaičio lit. m-los 5 kl. mokinys („Pirmieji žingsniai“)

M. K. ČIURLIONIS

Čiurlionis, kuris gyveno Lietuvoje, buvo žymus dailininkas. Jo menas gražus ir įdomus, bet aš to meną nelabai suprantu. Jo paveikslų temos – religinės ir iš zodiako. Simbolius, kuriuos gali matyti paveiksluose, yra: medžiai, religiniai simboliai ir simboliai iš senosios Lietuvos. Aš manau, kai jis tapė medžius, jis simbolizavo ranką ištiestą į Dievą. Čiurlionio spalvos dažnai yra šviesios ir man gražios. Čiurlionis buvo savotiškas žmogus. Jis buvo labai nuliūdęs. Aš manau, jis pergyveno depresiją. Jo savotiškumas yra tame, kad gal jis galvojo apie ateitį, o ne apie dabartį.

Rima Viliamaitė, 12 m. Philadelphijos Vinco Krėvės lit. m-los 8 sk. mokinė

GALVOSŪKIO NR. 136 ATSAKYMAS

G. Raguotienės duomenimis, kai kurie kalbininkai ir istorikai (S. Grunau, 16 a., T. Narbutas 19 a. ir kiti) yra pateikę senovinio lietuvių rašto pavyzdžių. Bet jie greičiausiai tų autorių pramanyti (sugalvoti). Iki šiol seniausias nežinomo autoriaus lietuviškas tekstas, rašytas ranka yra 1503 metais. Pirmieji lietuviškai rašę asmenys taip pat iš 16 amžiaus (S. Rapalionis, A. Kulvietis, J. Zablockis). Vadinasi, galima sakyti, kad lietuviškai pradėta rašyti 16 amžiuje.

Raštas Lietuvą pasiekė vėlai. Iš graikų rašyti išmoko

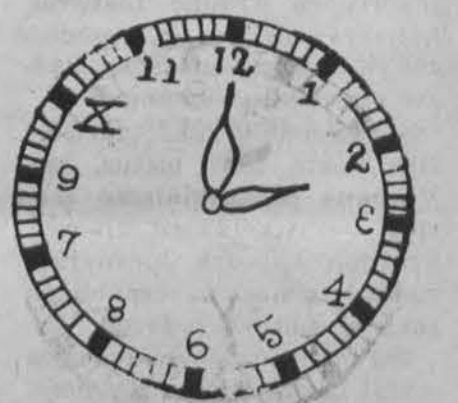
GALVOSŪKIS NR. 156

Viename restorane valgė pietus du žmonės. Jiems pavalgus, padavėja atnešė 3 dol. sąskaitą. Abu užsimokėję po 1 dol. 50 c., svečiai išėjo. Restorano savininkas pagalvojo, kad jis iš svečių paėmė 50 centų per daug. Ilgai nelaukdamas, pasiuntė padavėją su 50 centų, kad ji pasivytų valgytojus ir jiems gražintų. Padavėja buvo nesąžininga: 30 centų ji sau pasiliko, o tik 20 centų atidavė svečiams. Tuo būdu pasirodė, kad kiekvienas svečias užmokėjo už pietus ne 1 dol. 50 c., o 1 dol. 40 c. Tad abu sumokėjo 2 dol. 80 centų, o padavėja pasiėmė 30 centų. Iš viso sudaro 3 dol. 10 c. Bet žinome, kad restorano savininkui buvo sumokėta 3 dol. Iš kur atsirado 10 centų viršaus? (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 157

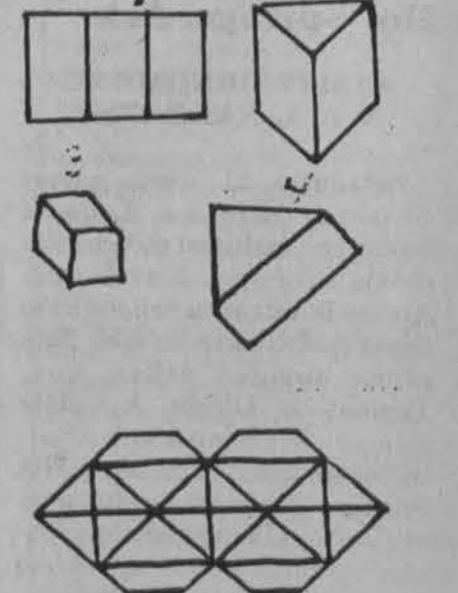
Kurios pasaulio jūros pavadinatos spalvų vardais? Kuriose pasaulio dalyse jos yra? (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 158 (Žiūrėkite piešinėlį)

Dailininkas piešdamas šį laikrodį, padarė 7 klaidas. Suraskite jas ir nurodykite kuriose vietose. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 159 (Žiūrėkite brėžinėlius)

Yra nupieštos keturios geometrinės figūros. Pritaikykite, kuri figūra tinka apačioje nupieštam piešinėliui. Spalvotu rašikliu apveskite linijomis tą figūrą. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 160 (Žiūrėkite skaitlines)

Raskite x, jei
a) $x \cdot 35 = 703505$
b) $x : 1014 = 305$

Matote du uždavinius. Abiejuose reikia surasti X reikšmę. Atlikite reikalingus veiksmus, suraskite abi X reikšmes. (5 taškai)

GALVOSŪKIO NR. 138 ATSAKYMAS

Piešinėlis paimtas iš pasakos; „Miegančioji gražuolė“ (Sleeping Beauty).

GALVOSŪKIO NR. 139 ATSAKYMAS

Kvailutis, kvadratas, kvarcas, ekvatorius, Ekvadoras, kvapas, kvartetas, ikvaliai.